

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERDE DEMOKRATİK KATILIM AÇISINDAN
KENT KONSEYİNİN ÖNEMİ VE KÜÇÜKÇEKMECE ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

METİN SÜNBÜL

İstanbul, 2012

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM BİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERDE DEMOKRATİK KATILIM AÇISINDAN
KENT KONSEYİNİN ÖNEMİ VE KÜÇÜKÇEKMECE ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

METİN SÜNBÜL

Danışman
Doç. Dr. Kemal Özden

İstanbul, 2012

ÖNSÖZ

Demokrasinin hem yerel hem de ulusal alanda yaygınlık kazanması onun, kavranması kadar yaşanmasına da bağlıdır. Olası bütün yöntemler kullanılarak her toplumsal sınıftan, yaştan, cinsiyetten ve meslekten yurttaşların siyasal ve yönetsel etkinliklerde yer alması, demokrasinin öğrenilmesi ve yaşatılması için gereklidir. Birçok akademisyen ve siyasetçiye göre bu durumun en iyi bir biçimde gerçekleştirilebileceği alan, yerel alandır.

Değişen ve gelişen dünya düzeninde giderek demokrasiye önem verilmesi ve ülkelerin yerel odaklı yönetim tarzını benimsemesi bizim hazırlayacağımız konuyu daha da önemli hale getirmiştir. Halkın katılımının artırılmasına ön ayak olabilecek kent konseyleri yerel demokrasiyi etkin hale getirecek mekanizmalardan biri olacaktır.

Bu tezi yazarken gerekli desteği sağlayan tez danışmanım Doç. Dr. Kemal Özden'e sonsuz teşekkürlerimi iletirken, yardımlarını esirgemeyen arkadaşım Murat Alak ve başta Küçükçekmece Kent Konseyi sekreteri Faysal Güler ve Küçükçekmece Belediyesi çalışanı olan arkadaşım Şehmuz Sevgili'ye teşekkür ederim.

Ocak, 2012

Metin SÜNBÜL

GENEL BİLGİLER

İsim-Soyisim: Metin Sünbül

Anabilim Dalı: İşletme

Programı: Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Kemal Özden

Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans-Ocak 2012

Anahtar kelimeler: Yerel Yönetimler, Demokrasi, Yönetime Katılım, Kent Konseyi

ÖZET

YEREL YÖNETİMLERDE DEMOKRATİK KATILIM AÇISINDAN KENT KONSEYİNİN ÖNEMİ VE KÜÇÜKÇEKMECE ÖRNEĞİ

Yerel yönetimler halkın katılımını sağlamak konusunda çok önemli bir görev üstlenmektedir. Halkın katılımının artırılması için yerel yönetimlere daha fazla önem verilmesi gerekir. Devletler, giderek yerel yönetimlere önem vermeye başlamış ve bu konuda gerekli çalışmalar içine girmişlerdir.

Demokratik yerel yönetimlerin mekanizmasının işler hale gelmesi için yerelde halkın katılımını sağlayabileceği ve söz sahibi olabileceği ortamların oluşması için çaba harcamaya başlamıştır.

“Yerel Gündem 21” projesi ve onun alt başlığı, oluşturulan kent konseyleri, halkın yönetime katılmasına ön ayak olacak, yerel halkın ihtiyaçlarına karşılık, halk daha da etkin hale gelecektir.

GENERAL KNOWLEDGE

Name-Surname: Metin Sünbül

Main Branch: Business Administration

Programme: Local Governments and Decentralization

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Kemal Özden

Thesis Type and Date: Master-January 2012

Keywords: Local Administrations, Democracy, Governance, City Council

ABSTRACT

THE IMPORTANCE OF CITY COUNCIL IN TERMS OF DEMOCRATIC PARTICIPATION IN LOCAL GOVERNMENTS AND THE CASE OF KÜÇÜKÇEKMECE

Local administrations undertake a big mission in order to obtain participation of people. It is necessary to give more importance to local administrations in order to increase people's participation many countries gradually began to give importance to local administrations and started to do necessary works on this subject.

Governments began to pay attention to the local administrations rather than central administration. Local governments contribute to the proper functioning of city councils and more democratic presentation of local public services.

Accordingly, the Project of the "Local Agenda 21" and city councils will provide an effective participation of citizens to the local government affairs.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖNSÖZ	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar LİSTESİ	VIII
KISALTMALAR	IX
GİRİŞ: ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ	1
1. Araştırmanın Konusu ve Problemi.....	1
2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
3. Araştırmanın Soruları ve Hipotezleri.....	3
4. Araştırmanın Çerçevesi.....	4
5. Araştırmanın Yöntemi.....	4
BİRİNCİ BÖLÜM: YEREL YÖNETİM VE DEMOKRASİ	5
1.1. YEREL YÖNETİM KAVRAMININ TANIMI VE ÖZELLİKLERİ	5
1.1.1. Yerel Yönetim Kavramının Tanımı.....	6
1.1.2. Yerel Yönetimlerin Varlık Nedenleri.....	7
1.1.3. Yerel Yönetimlerin Genel Özellikleri.....	7
1.1.4. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Dayandığı Değerler.....	8
1.1.5. Yerel Yönetimlerin Türleri.....	10
1.1.6. Türkiye’de Yerel Yönetim	11
1.1.7. Belediyeler Genel Özellikleri.....	12
1.1.8. Belediyelerin Varlık Nedenleri.....	15
1.1.9. Belediyelerin Organları.....	15
1.1.9.1. Belediye Meclisi.....	15

1.1.9.2. Belediye Başkanı.....	17
1.1.9.3. Belediye Encümeni.....	17
1.1.10. Belediyelerin Yetki, İmtiyaz ve Görevleri.....	18
1.2. DEMOKRASİ VE YEREL YÖNETİMLER.....	20
1.2.1. Demokrasi ve Yerel Yönetimler.....	20
1.2.2. Demokrasi ve Yerel Demokrasinin Temel İlkeleri.....	22
1.2.3. Yerel Demokrasinin Önemi.....	24
1.2.4. Yerel Katılım ve Demokrasi.....	25
1.2.5. Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi.....	25
İKİNCİ BÖLÜM: YEREL DEMOKRASİ AÇISINDAN KENT	
KONSEYLERİNİN ÖNEMİ.....	27
2.1. BELEDİYELERDE VATANDAŞIN YÖNETİME KATILIM	
ŞEKİLLERİ.....	28
2.1.1. Seçimler Yoluyla Katılım.....	28
2.1.2. Halk Oylaması Yoluyla Katılım.....	29
2.1.3. Mahalle Düzeyinde Katılım.....	30
2.1.4. Yerel Yönetim Ombudsman.....	31
2.1.5. Yerel Yönetimlerde Gönüllü Katılım.....	32
2.1.6. Yerel Halkın Meclise Katılımı.....	33
2.1.7. Yurttaş-Hemşehri Toplantıları.....	34
2.1.8. İletişim Teknoloji ile Katılım.....	34
2.1.9. Yerel Gündem 21 Uygulaması.....	35
2.2. KENT KONSEYİ KAVRAMI.....	37
2.2.1. Kent Konseyi Kavramı ve Özellikleri.....	38
2.2.1.1. Kent Konseyi Kavramı.....	38
2.2.1.1.1. Kadınlar Meclisi.....	38
2.2.1.1.2. Gençlik Meclisi.....	39
2.2.1.1.3. Çocuk Meclisi.....	39
2.2.1.2. Kent Konseyinin Görevleri.....	39
2.2.1.3. Kent Konseyinin Oluşumu.....	41
2.2.1.4. Kent Konseyinin Organları.....	42

2.2.1.4.1. Genel kurul.....	42
2.2.1.4.2. Yürütme Kurulu.....	42
2.2.1.4.3. Meclisler ve Çalışma Grupları.....	43
2.2.1.4.4. Kent Konseyi Başkanı.....	43
2.2.1.5. Kent Konseyinin Çalışma İlkeleri.....	43
2.2.1.6. Kent Konseyinin Yaptırım Gücü.....	44
2.2.1.7. Kent Konseyine Üyelik.....	44
2.2.1.8. Kent Konseyinin Mali Yapısı.....	45
2.2.1.9. Kent Konseyinin Yerel Gündem 21 Sürecindeki Konumu...46	
2.2.1.10. Kent Konseyleri ve Katılımcı Demokrasi.....	47
2.2.1.11. Kent Konseylerinde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar...48	
2.2.1.12. Kent Konseyleri İçin Neler Sorgulanabilir.....	49
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ	
UYGULAMASI.....	51
3.1. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ	
ÇALIŞMALARI.....	51
3.1.1. Küçükçekmece Kent Konseyi.....	53
3.1.1.1. Kuruluşu ve Gelişimi.....	53
3.1.1.2. Amaçları.....	54
3.1.1.3. İlkeleri.....	56
3.1.1.4. Organları.....	56
3.1.2. Küçükçekmece Kent Konseyi Üye Yapısı.....	58
3.2. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ ÇALIŞMA	
GRUPLARI.....	59
3.2.1. Kadın Meclisi.....	59
3.2.2. Çocuk Meclisi.....	59
3.2.3. Gençlik Meclisi.....	60
3.2.4. Engelliler Meclisi.....	61
3.3. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ	
KOMİSYONLARI.....	62
3.3.1. Eğitim ve Kültür Komisyonu.....	62

3.3.2. Çevre ve Sağlık Komisyonu.....	63
3.3.3. Ekonomik İlişkiler Komisyonu.....	63
3.3.4. Tanıtım ve Halkla İlişkiler Komisyonu.....	63
3.3.5. Gençlik ve Spor Komisyonu.....	64
3.4. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ	
TOPLANTILARI.....	64
3.5. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ DİĞER İLÇE	
KONSEYLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	66
3.6. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ’NİN SİVİL TOPLUM	
KURULUŞLARIYLA İLİŞKİLERİ.....	67
SONUÇ.....	69
KAYNAKÇA.....	72

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Belediyenin Evrensel Özellikleri-Türk Belediyesinin Özellikleri.....	14
Tablo 2. Belediye Meclis Üye Sayısı.....	16
Tablo 3. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Amaçları.....	54
Tablo 4. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin İlkeleri.....	56
Tablo 5. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Organizasyon Şeması.....	58

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BM	Birleşmiş Milletler
BYK	Beş Yıllık Kalkınma Planı
IULA-EMME	Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği
İİBF	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi
Md.	Madde
YG-21	Yerel Gündem
Ed.	Editör
Haz.	Hazırlayan
Der.	Derleyen
Yay.	Yayınları
TODAİE	Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
Çev.	Çeviren
S.	Sayfa
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri

GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırma ve araştırma metodu hakkında genel bilgiler verilecektir. Araştırmanın ne amaçla yapıldığı ve elde edilen kaynaklar ile bu kaynakların işlenmesi aşamaları gibi, okuyucuların araştırma hakkında bilgi sahibi olmalarını kolaylaştıracak genel bilgiler verilmektedir.

1. Araştırmanın Konusu ve Problemi

Yerel Yönetimlerde Demokratik Katılım Açısından Kent Konseyinin Önemi ve Küçükçekmece Örneği konusu incelenmektedir.

Türkiye’de yerel yönetimler incelendiğinde Fransa’dan örnek alınarak yapılan bir yerel yönetim tarzı görülmektedir (Ulusoy ve Akdemir 2010: 215-225), (Keleş, 2009: 135-148), (Eryılmaz, 2007: 121-130).

Fransa’da yerel yönetimlerin tarihsel kökeni Fransız Devrimi ve Napolyon dönemine kadar uzanmaktadır. Fransa’da, güçlü bir merkezîyetçi yapının var olması nedeniyle, yerel yönetimler arka planda kalmış ve merkezin yoğun denetimine tabi kılınmıştır. Bu güçlü merkezîyetçilik anlayışı yaklaşık yüz yetmiş yıl kadar sürmüş ve 1970’lerden sonra başlayan girişimlerle katı merkezîyetçiliğin yumuşatılması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi amaçlanmıştır. 1982 yılındaki yasal düzenlemeye kadar iki kademeli bir yerel yönetim yapısı mevcut idi. Bunlar, il özel idareleri ve belediyelerdir (komünler). Merkezi yönetimin taşra örgütü olan il, aynı zamanda birer yerel yönetim birimidir. En küçük yerleşme biriminden büyük kentsel yerleşmelere kadar her bir yerleşme birimi bir belediye (komün) olarak kurulmuştur ve her biri yetkiler ve organlar olarak aynı yapıya sahip olmuşlar ve aynı tür idari vesayet altında bulunmuşlardır. Fransa yerel yönetim yapısında gelişme seyrini genel olarak, tarihsel süreç içerisinde yapılan düzenlemeler ile her iki yönetim (merkezi yönetimin taşra örgütü ve yerel yönetimler) arasında yetki ve görev dengesinde ayarlamalar yapılması ve özellikle, 1980’den sonra bu dengenin yerel yönetimler lehine düzenlenmesi şeklinde görmek mümkündür. Fransa, 2003 yılında yerinden yönetime ağırlık vererek, yeni bir aşama başlatmıştır. Devletin örgütlenmesine ilişkin anayasa hükümlerinde köklü değişiklikler gerçekleştirirken, bölge idarelerine yasama yetkisi tanınmıştır. Bu amaçla Fransa,

anayasasının on maddesini değiştirmiştir (madde 1, 7, 13, 34, 37, 39, 60, 72, 73, 74)(Ulusoy ve Akdemir, 2010: 154).

Fransa’da yaşanan bu süreç, Türkiye’dekine benzemektedir. Osmanlı dönemine bakıldığında, Tanzimat öncesinde yerel yönetimlerde, kadılık, loncalar ve vakıfların yerel yönetim işlevi gördüğünü iddia edenler vardır (Keleş, 2009: 136). Tanzimat sonrasında Osmanlı Devleti’nde belediye yönetimine geçiş yapılmış ve Osmanlı’da bu süreçte, Gülhane Hattı Hümayunu’nun ilanını izleyen yıllarda (1839’dan sonra) Batı ile ilişkiler eskiye oranla artmıştır. Batıdan dönen Osmanlı aydınları oradaki gibi bir belediye teşkilatının Osmanlı’da da kurulmasını arzu ediyorlardı. Bu arada patlak veren Kırım Savaşı esnasında İstanbul, müttefik kuvvetler için merkezi bir s haline gelmişti. Belediye hizmetlerinin yok denecek kadar az oluşu kentte büyük bir rahatsızlık yaratmış ve huzurun bozulmasına yol açmıştı. Bu durum, İstanbul’da modern bir belediye teşkilatının kurulmasını acilen gerekli kılıyordu. Yapılan alışmalar sonucunda, model olarak Fransızların komün idaresi alındı. Yasal olarak ilk belediyenin kuruluşu 16 Ağustos 1854’te İstanbul şehremaneti ile olmuştur. Kurulan şehremaneti’nin başında padişah tarafından atanan şehremini (icra organı) bulunuyordu. Ayrıca, atama ile gelen 12 üyeli bir şehir meclisi (karar ve istişare organı) vardı. Belediye idaresi konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olmayan kimselerden kurulu şehremaneti, başarılı olamadı ve 9 Mayıs 1855 tarihinde Padişah’ın yazılı izni ile bir İntizam-ı şehir Komisyonu kuruldu. Bu komisyonun yeleri de atama yolu ile oluşuyordu (Keleş, 2009: 137).

Osmanlı’da belediye idaresinin kurulmasının, şehirlerdeki düzensizlikten kaynaklanan, bir dhili, iktisadi faaliyetlerin kolayca yürütülmesi için Avrupa devletlerince yapılan baskılardan kaynaklanan, bir de harici sebebi vardı. “Batılılar, yerel özerkliği, ülkedeki azınlıkların tam bağımsızlığa kavuşup, imparatorluğun parçalanmasının ilk aşaması olarak görüyorlardı”. İlk olarak 1858 yılında şehremaneti’ne değil doğrudan Bab-ı Âli’ye bağlı olarak Galata-Beyoğlu’nda “Altıncı Daire-i Belediye” kuruldu. Yine Selanik, Beyrut ve İzmir gibi yerlerde 1877 tarihli Belediye Kanunu çıkmadan önce, Vilayet Nizam-namesi hükümlerine göre belediyeler kurulmuştu. 6 Ekim 1868’te Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi ile belediye rgt bütün İstanbul’u kapsar hale getirildi. Aynı yıl çıkarılan bir talimatla İstanbul dışında, vilayet, sancak ve kaza merkezlerinde de belediye teşkilatı kurulması

öngörüldü. Bunların başında atama ile gelen belediye reisi ve sınırlı seçimle gelen üyelere oluşan meclis bulunuyordu (Parlak, 2007: 11).

Bu süreç, 1930 tarihli Belediye Kanuna kadar devam etmişti. Yapılan kanunlarda yerel yönetimler, belediyeler, köyler ve il özel idareler diye üçe ayrılmıştır. 1930'dan 1946'ya kadar yerel yönetimler merkezden bağımsız çalışmamıştır. Bir ilçenin hem kaymakamlığı hem de belediye başkanlığı aynı kişide toplanmış ve halkın katılımı en azami seviyeye düşmüştür (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 221-225).

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu tezin amacı; belediyelerde halkın katılımını artırmak için, kent konseyinin önemliliğini vurgulamak ve bunu vurgularken yerel demokrasi, yerel yönetimler ve kent konseyinin yerel demokrasi ve yerel yönetimlerle ilişkisini sunmaktır. Ayrıca bunu yaparken Küçükçekmece Kent Konseyi alan çalışması olarak incelenecek ve diğer kent konseyleri ile karşılaştırması yapılacaktır.

Değişen ve gelişen dünya düzeninde, insanların ihtiyacını en iyi şekilde belirlemek için kişi endekli bir yönetim tarzı benimsenmeye başlanmıştır. Gün geçtikçe merkezin katı yönetimi terk edilerek, yerel odaklı bir yönetime gidilmektedir. İnsanların ihtiyaçlarını belirlemek için yakın yerel birimler oluşturulmaya başlanmış ve belediyeler vasıtasıyla halka daha iyi hizmet sağlanmaya çalışılmıştır. Belediyeler de halkın katılımını sağlamak için kent konseyi oluşturmaya başlamış ve kent konseyiyle halkın katılımı daha da artırılmaya çalışılmıştır. Ancak, kent konseylerine yeteri kadar önem verilmediği ve kent konseyinin kararları bağlayıcı olmadığı için yeteri kadar katılım sağlanmamıştır.

3. Araştırmanın Soruları ve Hipotezleri

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- a. Belediyelerde halkın katılımını artırmak için kent konseylerine daha çok önem verilmeli midir?
- b. Belediyelerin demokratik katılım açısından, yerel demokrasi ile ilişkisi nedir?
- c. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin diğer ilçelerdeki kent konseyi ile mukayesesi nedir?

Araştırmanın iddia ettiği bilgileri kanıtlamak için, şu tür hipotezler öne sürülmüştür:

- a. Belediyelerin ortaya çıkışı yerel demokrasi ve katılımı artırılmıştır.
- b. Kent konseylerine yeterince önem verilmemektedir.
- c. Kent konseylerine yeterince önem verilirse, yerel demokrasi ve katılım artar.

4. Araştırmanın Çerçevesi

- a. Belediyelerin tanımı ve tarihsel süreç içerisindeki yeri incelenmiştir.
- b. Belediyeler ve yerel demokrasi hakkında taramalar yapılmıştır.
- c. Demokrasi ve yerel demokrasi incelenmiştir.
- d. Demokratik katılım açısından kent konseyleri incelenmiştir.
- e. Küçükçekmece Kent Konseyi çalışmaları incelenerek, diğer ilçelerle karşılaştırma yapılmıştır.

5. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, genelde ikincil veri kaynaklarından yararlanıldığı ve elde edilen veriler kullanıldığı için süreli araştırmalardan yararlanılmış ve model olarak karşılaştırmalı, tümden gelim modeli kullanılmıştır. Araştırma sürecinde ilgili bilgileri derleme amaçlı; yayımlanmış kitaplar, yayınlanmamış tezlerden, makaleler, yazılı ve görsel basında yer alan bilgilerden, ilgili kanunlardan yararlanılmıştır.

Araştırma giriş, birinci bölüm, ikinci bölüm, üçüncü bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Giriş bölümünde; araştırma hakkında genel bilgiler verilerek, araştırmanın konusu, önemi, amacı, sınırlılıklar ve sorular hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde; yerel yönetim ve demokrasi hakkında genel bilgiler verilerek demokrasinin yerel yönetimlerde önemi vurgulanmıştır. İkinci bölümde; yerel demokrasi açısından kent konseylerinin önemini ele alarak, yerel yönetimlerin bir şekli olan belediyelerde vatandaşın katılım şekilleri ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise; Küçükçekmece örneğinden yola çıkılarak, bir ilçenin kent konseyinin çalışma şekilleri ve diğer ilçelerin kent konseyinin çalışma şekilleri bakımından karşılaştırma yapılmıştır. Sonuç kısmında konuyu genel hatlarıyla ele alarak, kendi fikirleriyle yerel yönetimler ve demokrasinin geleceği ile kent konseyi hakkında düşüncelerini belirtmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YEREL YÖNETİM VE DEMOKRASİ

Demokrasinin beşiği olan yerel yönetimleri vatandaşın kendi kendini yönetebildiği en küçük birimler olarak ifade edilebilir. Yerel yönetim birimleri ülkeden ülkeye uygulanış açısından farklılık göstermektedir. Genel olarak bakıldığında dünyanın hemen her yerinde bir yerel yönetim birimi olan belediyelere rastlanmaktadır. Belediyeler halka en yakın yönetim birimleridir.

Yerel yönetim, merkezileşmiş ulus-devletlerde “demokrasinin beşiği” olarak ilan edilmişti. Modern demokrasiler yerel yönetimlerde –Ortaçağdaki Batı kentlerinde- doğmuş altı yüzyıllık bir gelenek olarak beşikti; demokrasi bu yataklarda büyümüş, serpilmiş ve Batı demokrasisini yaratmıştır. Siyasal kadrolar meclisli yönetimin kurallarını yerel yönetimlerde öğreniyor, sonra ulusal meclislerde görev alıyordu; bu kurumlar demokrasi okulunun beşiği gibiydi. Ve küçük ölçek yüz yüze ilişki demekti, doğrudan demokrasi mekânı yerel yönetimler, temsili demokrasinin özünü oluşturan sert çekirdek olarak beşik vazifesi görüyordu. Bu üç anlamlı beşik, merkezileşmiş devlet iktidarının demokrasiyi tehdit eden otoriter gizilgücüne karşı adeta panzehirdi. Küreselleşme politikası ulus-devlet yapısını parçalamaya yöneldiğinde, geçmiş dönemin beşik inancı çok işine yaradı. Yerelleşmecilik ve yerel(cil)ik uygulaması, bu inanç sayesinde demokrasicilikten doğrudan ve bolca yardım alabildi (Güler, 2006: 14).

1.1.YEREL YÖNETİM KAVRAMININ TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

Yerel yönetimlerin demokrasiye katkıları büyüktür, bu katkıların yurttaş odaklı bir yönetim tarzı benimsendiği için, önemi giderek artmıştır. Yerel yönetimlerin demokrasi çerçevesinde değer kazanacağı düşünülmektedir. Demokrasinin olmadığı bir yerel yönetimde ancak totaliter bir yönetim söz konusudur. Türkiye’de yerel yönetimin bir türü olan köyler, doğrudan demokrasinin geliştiği tek yer olarak kabul edilir. Bunun yanlışlığını bir muhtarlık seçimine bakarak da görebiliriz. Türkiye’nin Doğu bölgelerine bakıldığında seçimlerde çoğunlukla aşireti çok olan muhtar seçimi kazanmaktadır. Ayrıca oy kullanması gereken kişi orada bulunmadığı durumlarda kendisinin yerine bir başkası oy kullanabilmektedir, bu durum demokrasilerde söz konusu değildir.

Yerel yönetimler, demokrasinin beşiği olması için Ruşen Keleş'in dediği gibi (Keleş, 2009: 63-64): “Demokrasi ülke çapında ne ise, yerel düzeyde hemen hemen odur. Hastalıklar, yukarıdan aşağıya doğru inilmedikçe azalmaz. Hatta artabilir de. Her ikisinin de kalitesini hamurun niteliği, yani halkın duyarlılığı ve bilinci belirler”. Bir ülkede yerel yönetimlerin sağlıklı yürüyebilmesi, o ülkede demokrasinin düzgün işlemesine de bağlıdır.

1.1.1.Yerel Yönetim Kavramının Tanımı

İdare (yönetim), günlük hayatta ve bilimsel alanda çok farklı anlamlarda kullanılan çok geniş içeriğe sahip bir kavramdır. Kelime anlamına bakıldığında bir işi veya hizmeti yürütmek anlamı taşımaktadır. Başka bir anlamı ise, bir topluluğun başında bulunmak veya bir kurumu sevk ve idare etmektir. İdare hem kamu kesimi için hem de özel kesim için kullanılabilir. Sonuçta her iki kesim de sevk ve idare söz konusu olduğu için kullanılmaktadır (Derdiman, 2007: 5-8).

İdare deyimi, devletin belirli tür faaliyeti için kullandığında, fonksiyonel anlamda idare eden, devletin belli organlarını ifade etmekte kullandığında, organik anlamda idare edenden söz etmektedir. Örneğin, kamu yönetiminin, kamu politikalarını gerçekleştirmek için, birey ve grup çabalarının organizasyonu olarak tanımlanmasında idarenin faaliyet anlamı ön plana çıkarken, anayasada idarenin görevi ve kastedilen organları ise, teşkilat anlamında kullanılmaktadır (Derdiman, 2007: 8-9).

Yerel yönetimler, bir devletin belirli bir bölgesini idare etmek ve yönetmek için kurulan veya belirli bir bölgeyi temsil eden kuruluşlardır.

Türkiye’de yerel yönetimlere, köy, il özel idareler ve belediyeler örneğini gösterebiliriz. Bunlar, hukuk düzeni çerçevesinde anayasal dayanak gösterilerek kurulmuşlardır. Yerel yönetimler, merkezi yönetimden bağımsız, tüzel kişiliği olan kuruluşlardır. Aynı bir yönetim yapısı ve bütçesi olan özerk kuruluşlara sahiptirler.

Yerel yönetimler, bütün ülkelerde kamu yönetiminin önemli ve vazgeçilmez unsurudur. Bir ülkede mahalli idarelerin gücü ve etkinliği, söz konusu ülkedeki demokrasinin düzeyi ile yakından ilişkilidir. Mahalli idareler, demokrasi açısından önemli olduğu kadar, yerel yönetimlerin hizmetlerinde verimlilik ve etkinliği sağlamada vazgeçilmez kurumlarıdır (Eryılmaz, 1994: 122).

1.1.2. Yerel Yönetimlerin Varlık Nedenleri

Yerel yönetimler, belirli amaçlara ulaşmak için, belli gereksinimlere yanıt vermek üzere, toplumların tarihsel gelişmesine koşut olarak ortaya çıkmış birimlerdir. Yanıt verdikleri gereksinimler ve gelişmeleri sağlayan etmenler, siyasal, yönetsel ve toplumsal nitelikler taşımaktadır (Keleş, 2009: 23-27).

Yönetsel nedenlere bakıldığında, çok küçük ülkeler bir yana bırakılırsa, devletlerin yalnız bir merkezden ülkelerini yönetmesi olanak dışıdır. Bir ülkede yerel yönetimler varsa, o ülkede yönetim daha kolay, daha etkin ve verimlidir. Bir ülke yalnızca bir merkezden yönetilirse, yani yerel yönetimlerin olmadığı bir ülkede yönetim, baskıcı bir rejime sahip olmaktadır. Yerel yönetimlerin varlığı demokrasi açısından önemli bir yere sahiptir. Halka, katılımcılık ve hizmet götürme açısından yakınlık, demokrasinin bir gereğidir.

Toplumsal nedenler, yerel yönetimlerin varlığı, ülkedeki gelişme düzeyi ile ilişkilidir. Bir ülkenin gelişmekte, sanayileşmekte ve hızla kentleşmekte olması, yerel yönetimlerin gelişmesine yol açabilmektedir. Örneğin, bir ülkede bir unsurun gelişmesi diğer unsurun gelişmeksizin durması durumu olanaksızdır. Okuryazarlık oranının yükselmesi yerel yönetimlerin gelişmesine katkıda bulunabilir, çünkü eğitimci bireylerin olması onu geliştirebilir niteliğe sahiptir. Bir ülkede yöre halkının demokratik olması yerel yönetimlerin gelişmesine katkıda bulunabilir. Örneğin, Osmanlı'nın Tanzimat dönemi sonrası, belediye yönetimine geçişinde, belediyenin ilk olarak İstanbul'daki azınlıkların oturduğu semtlerinde kurulması tesadüf değildir. Burada oturan kişilerin, dış ülkelerin yönetiminden haberdar olan, demokrasi bilen ve komünler hakkında bilgi sahibi olan kişiler olması tesadüf değildir. Bu yüzden azınlıklar belediye yönetimine geçişte etkili olmuştur. Azınlık olmayan halk ise daha çok merkeze bağlı, değişime açık değildi.

1.1.3. Yerel Yönetimlerin Genel Özellikleri

Yerel yönetimlerin genel özelliklerine bakıldığında, kendine özgü özelliklerinden dolayı, merkezi yönetimler karşısında bağımsız ve kendi kendine yetebilen birimler olarak gösterilmektedir. Ancak merkezi idarenin güçlü olduğu üniter devletlerde bu özelliklerinden söz etmek mümkün değildir. Çünkü merkezi yönetimin, yerelin ihtiyacını bilmeden, yerel yönetimlerle ilgili kararlar alması ve bütçesini

merkezin belirlemesi nedeniyle yerel yönetimler, merkezi yönetimlere bağımlı hale gelmiştir. Federal ya da eyaletlerin bulunduğu devletlerde yerindenlik ilkesi gelişmiş ve yerel yönetimler kendi kendine yetebilir hale gelmiştir.

Yerel yönetimlerin ortak özelliklerine bakıldığında (Bozlağan, 2005: 55):

- Yerel yönetimler belirli bir alanda faaliyet göstermektedir,
- Yerel yönetimlerin ayrı bir tüzel kişiliği vardır,
- Yerel yönetimler merkezi yönetimlerden bağımsız ayrı organlara sahiptir,
- Yerel yönetimler kamu yararı gözeterek işlevlerini yerine getirir,
- Yerel yönetim birimleri özerktir; ayrı bir bütçeye ve tüzel kişiliğe sahiptir,
- Yerel yönetimlerin yetki ve sorumlulukları kanunlarla düzenlenmiştir,
- Yerel yönetimlerin merkezi yönetimden farklı ayrı bir personel yapısı vardır,
- Yerel yönetimler kendilerine ait taşınır ve taşınmaz malvarlığına sahiptir,
- Yerel yönetimlerin yöneticileri seçimle iş başına gelir,
- Yerel yönetimler federal devletlerde federal anayasalar ya da eyalet anayasalarıyla düzenlenmiştir,
- Merkezi idare, yerel yönetimler üzerinde vesayet yetkisine sahiptir. Tabi bu üniter devletlerde geçerli bir kuraldır, çünkü merkezi yönetim tıpkı bir atın ipini elinde tutar gibi, ipi başkasına vermeyi düşünmez. Ama federal devletlerde, her şey yerele aktarılmıştır, sadece tüm devleti ilgilendirecek kararlarda söz sahibidir.

1.1.4. Yerel Yönetimlerin Önemi ve Dayandığı Değerler

Yerel yönetimlerin önemine baktığımızda, günlük hayatın bugünü yarını için özel öneme sahip birçok kararın alındığı, uygulamanın yapıldığı, ülkelerin ekonomik, politik ve hukuksal yapıları içerisinde önemli bir yer tutan kuruluşlardır (Güneş, 2000:

288). Yerel yönetimlerin temelinde, bir insan topluluğu olan komünlere kadar giden halkın, ihtiyaçlarını sağlaması için kaynakların etkin kullanılmasında işlem maliyetlerinin azaltılması, yerel halkın ihtiyaçlarına göre hizmette uygun olanı üretmesi gibi nedenler, önemli bir yere sahiptir.

Özellikle 1980’li yıllar ve sonrasında yaşanan ekonomik, siyasal gelişmeler ve kamu hizmeti anlayışındaki değişmelerle, bir takım hizmetlerin yerel yönetimlere devredilmesi, zorunlu hale gelmiştir (Eryılmaz, 1994: 79-80). Bu yıllardan sonra yerel yönetimlerin öneminin artması ile devletler, daha çok bu yönetimlere önem vermeye başlamıştır. Nitekim bunun bir örneği, Almanya’nın yerel yönetimlere önem vererek, onu ayakta tutan federal yapıyı oluşturmasıdır.

Yerel yönetimlerin var olduğu pek çok ülkede, halkın ihtiyaçlarının karşılanması için verimli, etkin ve yerel koşullara duyarlı kararlar alınarak, ihtiyaçlara uygun, esnek, verimli hizmet sunulmaktadır (Yıldırım, 1993: 35). Yerel yönetimlerin merkezi yönetimlere oranla daha demokratik olduğu söylenebilir. Çünkü hem halka en yakın ve hem de halkın ihtiyaçlarını ve katılımını sağlayacak bir güce sahiptir. Yerel yönetimler işlevlerini yerine getirirken daha etkindir. Çünkü halka yakın olduğu için, ihtiyaçları en iyi bilendir.

Yerel yönetimlerin dayandığı değerlere bakıldığında:

- Özerklik
- Katılım
- Etkinlik

Yerel yönetimler yukarıda belirttiğimiz gibi üç temel değere sahiptir (Eryılmaz, 2007: 133-134).

Özerklik, yerel yönetimlerin kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde mahalli nitelikteki işleri, kendi sorumlulukları altında ve kendi organları eliyle, yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkânıdır. Özerkliğin biri idari diğeri mali olmak üzere iki yönü bulunmaktadır. İdari özerklik, yerel yönetimlerin merkezden bağımsız kendi organları doğrultusunda serbestçe yönetebilmeleridir. İkinci yönü ise malidir. Mali özerklik, idari özerkliği tamamlayan bir unsurdur ve yerel yönetimlerin kendi yetkileri dâhilinde serbestçe kullanabilecekleri gelir kaynaklarına sahip olmalarıdır. (Eryılmaz, 2007: 133-134).

Katılım, demokrasilerde halkın sahip olduğu, kendi kendini yönetebilme hakkını kullanmasıdır. Demokrasi çerçevesinde bireylerin yönetime katılımını artırmak için, çeşitli organlar oluşturulur. Örneğin, oluşturulan halk meclisleri, kent konseyleri katılımın artmasını sağlayan bu organlardandır. Yerelde halkın ihtiyaçlarına göre yönetime katılması, en uygun şekliyle demokrasilerde uygulanmaktadır. Çünkü yapılan bir işin o yöre halkının ihtiyaçlarına cevap verip veremeyeceği, ancak o yörede yaşayan halkın demokratik yollarla katılımı sağlanarak bilinebilir.

Etkinlik, yerel yönetimlerin yaptığı işlerde girdi ile çıktılarını hesaplayarak en iyi yararı sağlamasıdır. Hizmetin üretimi için kullanılan girdi ile çıktının parasal olarak değerlendirilmesidir. Etkinlik olması için yerel yönetimin en az girdi ile en iyi hizmeti sunabilmesi ayrıca, çıktının etkinlik açısından yarar sağlaması önemlidir.

1.1.5. Yerel Yönetimlerin Türleri

Yerel yönetim birimleri, birkaç bakımdan, birbirlerinden ayrılır. Yerel yönetimleri amaç ve işlevlerine göre ikiye ayırmak mümkündür. Birinciler genel amaçlı yerel yönetimler, ikinciler ise özel amaçlı yerel yönetimlerdir. Genel amaçlı yerel yönetimler, bir topluluğun yerel nitelikteki tüm gereksinimleri karşılamakla görevlendirilmiştir. Türk, Fransız, İngiliz, İspanyol, Rus belediyeleri gibi. Öte yandan özel amaçlı birimler, eğitim, sağlık ya da posta hizmetleri gibi yalnız bir kamu hizmetlerinin yerinden görülmesiyle görevlendirilmiş kuruluşlardır. ABD'deki okul kuruluşları bunlara örnek gösterebilir (Keleş, 2009: 28).

Niteliklerine dayalı yerel yönetimleri ikiye ayırabiliriz. Birincisi, temsil ilkesine dayalı yerel yönetimlerdir. Bunların karar organları seçimle işbaşına gelir. En tipik örnekleri belediyelerdir. Temsil yetkisine sahip yerel yönetimlerin genellikle iki ya da üç düzeyde yer aldıkları görülür. Bu basamakların sayısını, ülkenin nüfusu, büyüklüğü, özekselseliğinin derecesi ve tarihsel gelişim süreci belirler. Temel birimleri belediyeler olmakla birlikte kimi ülkelerde kent yönetimi altında, şube müdürlükleri, mahalle muhtarlıkları ve mahalle komiteleri gibi alt düzeydeki birimler yer alır (Keleş, 2009: 28).

İkinci grubu temsil yetkisine sahip olmayan yerel yönetimler oluşturmaktadır. Mahalli idarelerin çok azı temsili niteliği olmayan birimlerdir. Genellikle yetki genişliğine dayalı fonksiyonları yerine getirmektedir. Sayıları giderek azalmıştır. Temsil

yetkisi olmayan mahalli idarelere örnek olarak, Eritre, Nijer, Malawi gibi üçüncü dünya ülkelerini gösterebiliriz. Fransa’da belirli bir coğrafyada ilçe ve yol hizmetlerini yerine getiren ilçeleri de örnek gösterebiliriz (Ulusoy ve Akdemir, 2010: 27).

1.1.6. Türkiye’de Yerel Yönetimler

Komün idarelerin gerçek ve klasik örneğini teşkil eden belediyeler, beldeninve belde sakinlerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organları seçmenler tarafından oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişilerdir. Tanzimat Fermanıyla ülkemizde kullanılmaya başlayan belediye terimi, Osman Nuri Ergin’in deyimiyile “*Ortak menfaatler ve karşılıklı ihtiyaçların zorlaması ile bir beldede oturan halkın, beldelerine ve dolayısıyla kendilerine ait meseleleri, hükümetin kanunla belirttiği sınır ve sorumluluk dairesinde seçmiş oldukları vekilleri vasıtası ile halletmeleri*”dir. Şemsettin Sami ise Kâmus-ı Türkî adlı eserinde belediyeyi “*bir şehrin veya kasabanın umumi işleri ve sair ihtiyaçlarına bakan daire*” şeklinde tanımlamaktadır (<http://kisi.deu.edu.tr/hakki.uyar/6.pdf>, 2011: 1).

Belediyeler, beldenin yerel ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş mahalli idarelerdir. Anayasamızın 127. maddesi mahalli idareler başlığı altında belediyelere yer vermiş “*Mahalli idareler il, belediye veya köy halkının ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişilerdir*” demektedir.

Türkiye’de yerel yönetimlere bakıldığında, Osmanlı döneminde belediyelerin görevlerine benzer görevleri yapan kadılık kurumu, vakıflar ve lonca yönetimini görmekteyiz. Hatta bazı yazarlar bunları Tanzimat öncesi yerel yönetimler olarak adlandırmıştır.

1854’e gelinceye kadar belediye ihtiyaçlarını yukarıda belirttiğimiz kurumlar karşılamıştır. Bu tarihten sonra ilk belediye, şehremaneti olarak İstanbul’un Beyoğlu semtinde kurulmuş ve 6. Daire olarak gösterilmiştir. 6. Daire denmesinin sebebi ise Fransa’dan esinlenerek alınan belediyelerin Paris şehrinde 6. Daire olması ve ayrıca Mustafa Reşit Paşa’nın 6. Daire’de yaşaması olarak gösterilmiştir.

1876 Kanuni Esasi’nde il özel idareleri ve belediye yönetimine yer verilmiştir. Vilayet yönetiminin yetki genişliği ve görev ayrımı esaslarının da görüleceği ifade

edilmiştir (Gözübüyük, Killi, 1982: 41). Belediyelerin, seçilmişlerin eliyle yürütüleceği belirtilmiştir. 1876 tarihli yasada ilkeler bir takım farklılıklarla her zaman yürürlükte olmuştur (Keleş, 2009: 138).

İkinci Meşrutiyet'in siyasi ortamında, mahalli demokrasi konusu düşünürlerin ilgisini çekmişti. Prens Sabahattin, vilayetlerde valilere fazla yetki verilmesini ve bunun yanında seçimli üyelerden oluşan il kurulları aracılığıyla mali-yönetimsel kontrolün ahaliye devredilmesini istiyordu. Prens Sabahattin bireyci bir düzenin gelişmesi, merkeziyetçi olmayan bir yönetimin gerçekleşmesi için bunu gerekli görüyordu (Ortaylı: 2005: 442).

Osmanlı'nın Birinci Dünya Savaşı'nı kaybetmesi sonucu Kurtuluş Savaşı başlatılmış ve kazanılan yerler ise savaştan çıktıkları için tahrip olmuştur. 1580 sayılı yeni bir yasa ile savaşta tahrip edilen yerler onarılmıştır.

Yerel yönetim biçimleri, Türkiye'de 5393 sayılı kanunla, belediyeler, il özel idareleri ve köyler olarak üçe ayrılmıştır. Biz konumuz itibarıyla belediyeleri inceleyeceğiz.

1.1.7. Belediyelerin Genel Özellikleri

Belediyeler, sahip oldukları bazı özellikler nedeniyle, yalnızca diğer yerel yönetim birimlerinden değil, aynı zamanda bazı kamu yönetim birimlerinden de kısmen farklıdır (Bozlağan, 2005: 55). Evrensel bir yönetim birimi olan belediye, kendine has bir takım özelliklere sahiptir. Belediyelerin evrensel özellikleri, Türk belediye sisteminde kısmen görülmekle birlikte, Türk Belediyesi ortaya çıkış, gelişim ve sosyo-politik nedenlerle kısmen özgünleşmiştir (Bozlağan, 2003: 26).

Bir yerel yönetim birimi olan belediyeler, sahip olduğu özellikler bakımından diğer yerel yönetim birimlerinden farklıdır. Türkiye'de yerel yönetim türleri belediyeler, köyler ve il özel idareler diye üçe ayrılmaktadır (Bozlağan, 2005: 54).

Belediyeler, bir alan yönetimi olmamaları dolayısıyla il özel yönetimlerinden, sosyal ve ekonomik açıdan daha gelişmiş, yerleşim birimlerinde kurulmaları nedeniyle de köylerden farklıdırlar. Bu iki farklılık, belediyelerin görev ve yetkilerine de yansımıştır. Sözelimi, il özel idareler, belediyelerden farklı olarak tarım, hayvancılık ve ormancılık gibi alanlarda da faaliyet göstermektedir. Belediyeler, sahip olduğu bazı özellikler nedeniyle, yalnızca diğer yerel yönetim birimlerinden değil, aynı zamanda

diğer kamu yönetim birimlerinden de ayrılmaktadır (Bozlağan, 2005: 54-55).
Belediyelerin birkaç özelliği şöyle sıralanabilir (Bozlağan, 2005: 55-56):

- Belediyeler tüzel kişiliğe sahip ve yönetsel özelliğe sahip kamu yönetim birimleridir,
- Belediye, kendi adına etkinlikler gerçekleştirebilmekte, yükümlülükler altına girmekte ve hukuksal ilişkiler geliştirebilmektedir,
- Belediyeler, kendilerine özgü gelir kaynaklarına, bütçeye ve mali özerkliğe sahiptirler,
- Belediyeler, siyasal nitelikli yönetim birimleridir.

Tablo 1. Belediyenin Evrensel Özellikleri-Türk Belediyesinin Özellikleri

Belediyenin Evrensel Özellikleri	Türk Belediyesinin Özellikleri
Ulusal anayapının bütünlük bir parçasıdır.	Ulusal anayapının bütünlük bir parçasıdır.
Köklü binlerce yıllık bir yapının sonucudur.	Tanzimat Döneminin bir sonucudur.
Temelinde özgürlük, katılım ve etkinlik vardır.	Temelinde etkinlik düşüncesi hâkimdir.
Siyasi yönetimi ağır basan bir yönetimdir.	İdari yönetimi ağır basan bir yönetimdir.
Kaynağını halktan alan ve öncelikle halka karşı sorumlu olan bir hizmet birimidir.	Kaynağını mevzuattan alan ve öncelikle merkezi idareye sorumlu olan bir hizmet birimidir.
Varlık sebebi yerel halktır.	Varlık sebebi yasal düzenlemeler ve merkezi siyasal idaredir.
Tüzel kişidir/Kamu tüzel kişisidir.	Kamu tüzel kişisidir.
İdari ve mali açıdan büyük ölçüde özerk bir yönetim/kamu yönetim birimidir.	İdari ve mali açıdan kısmen özerkliğe sahip bir kamu yönetim birimidir.
Karar organları (bazen yürütme organı) seçimle işbaşına gelir.	Karar ve yürütme organları seçimle(encümenler kısmen) işbaşına gelir.
Yerel hizmetleri yürütecek yeterli bir örgütlenmeye sahiptir.	Yerel hizmetleri yürütecek kısmen bir örgütlenmeye sahiptir.
Kar amaçlı değildir.	Kar amaçlı değildir.
Üst yönetim birimlerinin(merkezi idare, eyalet, bölge ve il yönetimi) hukuka uygunluk açısından denetim ve gözetime sahiptir.	Merkezi idarenin kısmi vesayeti altındadır.
Komün, kent ve kırsal alanlarda kurulurlar.	Belde ve kentlerde kurulurlar.

Kaynak: Recep Bozlağan, **Belediyelerde Örgüt Geliştirme**, İstanbul: Hayat Yayıncılık, 2003, s. 17

1.1.8. Belediyelerin Varlık Nedenleri

Bir yörede yaşayanlara hizmet etmek ve o hizmeti en iyi şekilde icra etmek belediyelerin varlık nedenleridir. Belediyeler yerel halk için vardır, çünkü yerel halk olmazsa belediye, hizmeti götürecek kimse bulamayacaktır, bu nedenle belediyenin varlık nedeni yerel halktır, denilebilir.

Belediyeler, bir bölgede topluluklar halinde yaşayan insanların, yerel nitelikteki ortak ihtiyaçlarının, merkezi yönetim tarafından gerektiği şekilde karşılanamamasından dolayı ortaya çıkmışlardır. Yerel nitelikteki kamu hizmetlerinin merkezi yönetim tarafından yerine getirilmesinin maliyetinin yüksek olması ve sakıncalarının fazla olması, bazı kamu hizmetlerinin yerel yönetimlere devredilmesini zorunlu kılmıştır (Keleş, 2000: 22).

1.1.9. Belediyelerin Organları

Belediyenin organları, belediye kanuna göre üç organdan oluşmaktadır. Belediye meclisi, belediye başkanı ve belediye encümeni olarak sayabiliriz. Belediye organlarını tek tek ele alırken demokrasi katılımı açısından katkılarına da değineceğiz.

1.1.9.1. Belediye Meclisi

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır. Belde halkı tarafından nispi temsil sistemine göre seçilen üyelerden oluşur. Meclis üyelerinin seçiminde onda birlik baraj uygulamakta ve her belde bir seçim çevresi kabul edilmektedir.

Belediye meclisinin vatandaşın oylarıyla görev başına gelmesinin demokrasiye büyük katkısı olmuştur. Çünkü demokrasinin tanımında halkın kendi kendini yönetmesi vardır, bu doğrultuda belediye meclisinin demokrasiye katkısı olmaktadır.

Belediye meclisinin feshedilmesi açısından, yetkinin merkeze ya da iktidarın eline verilmesi, demokrasi açısından eksikliğin belirtisidir. Halkın seçtiği bir meclisin ancak halk tarafından feshedilmesi gerekir. Türkiye’de İçişleri Bakanlığı ile Danıştay’ın birlikte hareket ederek meclisi fesh etmesi demokrasilerde olmaması gereken bir unsurdur.

Tablo 2. Belediye Meclis Üye Sayısı

Belediye Nüfusu	Meclis Üye Sayısı
10 000'e kadar	9
10 001'den 20 000'e kadar	11
20 001'den 50 000'e kadar	15
50 001'den 100 000'e kadar	25
100 001'den 250 000'e kadar	31
250 001'den 500 000'e kadar	37
500 001'den 1 000 000'e kadar	45
1 000 000'den fazla olan beldelerde	55

Kaynak: 5393 Sayılı Belediye Kanunu, m. 12

Belediye meclisinin toplantıları; 1580 Sayılı kanun döneminde belediye meclisi olağan toplantıları ekim, şubat, haziran aylarında üç defa yapılmaktaydı. Bütçe toplantılarına rastlayan toplantı en çok 30 gün, diğer toplantılar ise 15 gün olarak düzenlenmiştir. Meclisin tatil yapılması her yıl kendi kararına bırakılmıştır. Tatil süresi bir ay ile sınırlıdır. Meclisin toplantıları halka açık olmakla beraber, kapalı oturumlar yapılması da mümkündür. Meclisin her ayın ilk günü gündemin belirlenmesinde, belediye başkanı söz sahibidir. Gündemdeki konuların görüşülmeye başlanması, belediye meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun toplantıya katılmasıyla olurken, karar yeter sayısı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile oluşmaktadır. Toplantı sonucunda alınan kararların kesinleşmesi sürecinde belediye başkanı yetkili kılınmıştır. Belediye meclisi kararlarının yeniden görüşülüp görüşülmemesi konusu, belediye başkanının takdirine bırakılmıştır. Belediye meclisi, alacağı kararları, hukuka aykırı olduğu kanısında ise yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir. Belediye meclisi üye tam sayısı salt çoğunluğu aynen kabul ederse kararlar kesinleşir. Kanun belediye meclisine idari yargıya başvurma yetkisi tanımıştır. Üye sayısının salt çoğunluğu ile ısrar edilen kararlar aleyhine başkan, 10 gün içinde idari yargıya başvurma yetkisine sahiptir (5393 Sayılı Belediye Kanunu, m. 28).

1.1.9.2. Belediye Başkanı

Belediye başkanı direk halk tarafından 5 yıl süreyle seçilir. Belediye başkanı görev süresi içerisinde belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğine sahiptir. Tek dereceli seçimle çoğunluk esasına göre seçilir.

Belediye başkanı izin, hastalık veya başka sebeple görev başında bulunmadığı zamanlarda, mazeret sürecinde belediye, başkan vekili tarafından yönetilir. Belediye başkanlığının sona ermesi şu hallerde mümkündür (5393 Sayılı Belediye Kanunu, m. 44):

- Mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevine gelmemesi,
- Seçilme yeterliliğini kaybetmesi,
- Meclis feshine neden olacak eylem ve işlemlere katılması,
- Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi.

Kanunda bu dört madde halinde yer alan durumların oluşmasının dışında, belediye başkanlığı görevi kendiliğinden sona ermemektedir. Ancak İçişleri Bakanlığı'nın başvurusu üzerine ve Danıştay kararı sonucuyla, başkanlık sıfatının kaybedilmesi mümkün olmakta ve günümüzde bir belediye başkanının, İçişleri Bakanlığı ve Danıştay'ın kararıyla, başkanlık sıfatını kaybetmesi, zaman zaman görülmektedir. Adana Belediye Başkanı Aytaç Durak'ın görevden alınması, Diyarbakır Sur ilçesinin belediye başkanı olan Abdullah Demirbaş'ın görevden alınması, Esenyurt Belediye Başkanı Gürbüz Çapan'ın görevden alınması bunun örneklerindedir.

1.1.9.3. Belediye Encümeni

Belediye encümeni, belediyelerin yürütme organıdır. Encümen, il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasında bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, belediye başkanı, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği 2 üyeden oluşmaktadır. Diğer belediyelerde ise, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği 2 üye, belediye başkanı, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği bir üyeden oluşmaktadır. 5393 sayılı kanunla daha önce yürürlükte olan 1580 sayılı kanundan

farklı olarak belediye encümeninde seçilmiş üyelerin sayılarını çoğaltarak katılımıcılığı artırmıştır (5393 Sayılı Belediye Kanunu, m. 33).

1.1.10. Belediyelerin Yetki, İmtiyaz ve Görevleri

Fransa'dan etkilenen Osmanlı Devleti, belediyeçiliğe geçerken, belediyeçilik kavramı tam anlamıyla bulunmamaktaydı. Osmanlı'nın yıkılışıyla ülkeyi devir alan Türkiye Cumhuriyeti, ilk olarak 1580 sayılı kanunla belediyelere görev ve sorumluluklar getirdi. Belediyelerin görev ve sorumlulukları üç ilke çerçevesinde yapılmaktadır (Öner, 2006: 79).

- Genel yetki ilkesi,
- Yetki ilkesi,
- Liste ilkesi.

Genel yetki ilkesine göre, belediyeler kanunların yasaklamadığı ya da başka birimlere bırakılmamış olan bütün yerel hizmetleri yürütmeye yetkilidir. Yetki ilkesinde belediyeler, ancak yasama organının açıkça yetkilendirdiği konularda faaliyet gösterirler. Belediyeler yasaların yasaklamadığı alanlarda hizmet yürütmekle yetkili değildir. Liste ilkesine (yetki ilkesine benzemektedir) göre belediyelerin yetki ve görevlerini kanunlar liste halinde teker teker saymaktadırlar ki buna tadadi (sayma) yöntemi denilmektedir (Öner, 2006: 79).

1580 sayılı kanunla belediyelerimiz liste ilkesini benimsemekte ve 81 başlıkta görevlerini saymaktadır. Daha sonra 5393 sayılı kanunla yetki ve genel yetki ilkesini benimsemiş ve buna göre görevleri şunlardır (Öner, 2006: 87):

- Kanunlarda belirtilen belediye vergi ve resimleri tarih ve amme alacaklarının tahsilini gerçekleştirme yetkisine sahiptir,
- Çevre ve sağlık görevleri,
- Eğitim öğretim sanat görevleri,
- Gençlik ve spora ilişkin görevleri,
- Bayındırlık ve imar görevleri,
- Ulaşım görevleri,
- Belediyelerin kentsel altyapı ile ilgili görevleri,
- Kentsel güvenlik ve esenlik görevleri,

- Tesis işletme ve kurma ile ilgili görevleri,
- Sosyal hizmetler ile ilgili görevleri,
- Hizmetlerin özelleştirmesiyle ilgili görevleri,
- Hemşehri odaklı yönetimin kurumsallaşmasıyla ilgili görevler,
- Ad verme tanıtıcı amblem ve flama kullanımına ilişkin görevleridir.

Belediyelerin yetki ve imtiyazlarına baktığımızda 5393 sayılı kanunla ilk verilenler şunlardır:

- Stratejik plan ve performans hazırlanması,
- Coğrafi ve kent bilgi sistemlerin kurulması,
- Şehir içi trafik hizmetleri,
- İzinsiz satış yapan seyyar satıcıların men edilmesi sonucu cezasını iki gün içinde ödemeyerek eşyalarını gıda bankasına vermek,
- Sıvılaştırılmış petrol gazı depolama sahalarını belirlemek ve buralarda çevre kirliliği oluşmaması için gereken tedbirleri almak.

1580 sayılı kanunda bazı yetki ve imtiyazları ise şunlardır:

- Toplu taşıma yapmak,
- Borç almak bağış kabul etmek,
- Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek,
- Kanunlarda belediyelere verilen yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak,
- Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen ruhsatı vermek,
- Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanılması, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak veya yaptırmak,
- Belediyelerin sınırları dahilinde taşınmazların müşterek nitelikteki hizmetlerde kamulaştırmasını yapmak.

1.2. DEMOKRASİ VE YEREL YÖNETİMLER

Burada demokrasinin tanımı ve ortaya çıkışı, yerel yönetimler ve demokrasi ilişkisi ele alınarak demokrasinin genel anlamda yerellikle ilgili konumu ele alınacaktır.

En basit bir anlamıyla demokrasi, halkın kendi kendini yönetme iradesidir. Halkın kendi kendini yönetebilmesi için ilk önce halka en yakın yönetimlerde söz sahibi olması gerekir, çünkü demokrasi, halkın ihtiyaç ve gereksinimlerine uygun olarak ortaya çıkmıştır. Demokrasi kavramı ilk olarak Anadolu tarihçi Herodot tarafından MÖ. 5. yy.da dile getirilmiştir. Demokrasi; eski Yunancada halk anlamına gelen demos ve iktidar, egemenlik ve yönetim kratos sözcüklerinin birleşmesinden meydana gelen bir kavramdır (Aydın, 2009:179).

Demokratik sistemlerde, uygulanan siyasalara göre çeşitlilik gösterirler. Barber, demokrasiyi türlerine ve kaynaklarına göre ayırmaktadır. Bu ayrıma göre, otoriter demokrasi, merkezi bir yönetimin, yönetimi güvenlik ve düzen adına kullanmasını anlatır. Kendisini seçen bir halk vardır. Ancak, temsili bir yürütme elitine sahiptir ve elitin üstünlüğü geçerlidir. Tamamen eşitçi değildir ve zayıf bir yurttaşlık temeline dayanır. Bir başka model olan hukuksal demokrasi ise, mahkemelerin ve yargının ağırlığının hissedildiği bir yapıya dayanır. Hükümet organları üzerinde zorunluluk ve kısıtlamalar koyan bir yargı vardır. Bu demokrasi modeline de temsili bir elitin egemen olduğu model gözüyle bakılabilir. Bir diğer demokrasi modeli de, çoğulcu demokrasi, özel çıkar peşinde koşmanın kamusal bir yarar üreteceği, görünmez el ve yararcılık ilkelerine dayanır. Kamusal bir amaç üretmek, bu demokrasi türünde güçlkle karşılaşır. Sonuçta bu model de temsil ilkesine dayanmaktadır ve temsili demokrasilerde yurttaş, yalnızca oyunu kullandığı gün özgürdür (Barber, Çev. Beşikçi, 1995: 185).

1.2.1. Demokrasi ve Yerel Yönetimler

Yerel yönetimler demokrasinin beşiğidir görüşü ile bunun tam tersini düşünen farklı görüşler bulunmaktadır.

Yerel yönetimler siyasal geleneği temsil eden kurumlar olmalarına rağmen, temelde kamu hizmeti sunan birer kurum olarak anlaşılmaları daha doğru olur. Demokrasinin çoğunluk, eşitlik gibi ilkeleri özde oligarşik eğilimli olan yerel yönetim istemleriyle bağdaşmaz. Yerel düzeydeki politikanın, demokrasiyi geliştirmekten çok çıkar çatışmalarını artırması olasıdır. Demokrasi ile yerel yönetim arasında karşılıklı

bağımlılık yoktur. Demokrasi, yerel yönetim var olduğu zaman var olan, bulunmadığında ise yok olan bir şey değildir, diyen Langrod, Moulin ve Wallen'in savunduğu görüştür (Yıldırım,1990: 11). Yerel yönetimlerin oligarşik bir yapıya sahip olmasını göstermesi açısından şu örnek dikkat çekicidir. Antik Yunan'da halk yerel yöneticilerini seçerken, bir çömlek oluşturulur ve halk tarafından en çok sevilen kişilerin adları yazılıp bu çömleklere atılırdı. En çok oy alan kişi belirlenir, o kişiyi oligarşiye ya da tiranlığa yol açmaması için bir daha seçmezlerdi.

Özgürlük sağlayıcı, katılımcı, siyasal eğitimi getirici nitelikleri ile demokrasi ve yerel yönetimler zorunlu ve kaçınılmaz ilişki ve iççelik içindedir. Vergi yükümlülere yönetimde mutlaka söz sahibi olmalıdır diyen ve J .S. Mill ile savunulmaya başlanan bir görüştür.Tocqueville, Keith-PantherBrick ve daha sonra Fabian gibi sosyalistler yerel düzeyde bir halk yönetiminin demokrasi açısından önemli olduğunu vurgulamıştır (Yıldırım,1990: 11), (Keleş 1992: 46-47). Yerel yönetimler demokrasinin beşiğidir. Yerel yönetimlerin olmadığı bir ülkede oligarşik bir yönetime gidildiğinin, sadece merkezden yönetilen bir ülkenin, krallık ya da padişahlıkla yönetildiğinin kanıtıdır diyebiliriz. Aristo, eski Yunan' da yerel yönetimlerin önemine vurgu yaparak, 'bir tellal bir ülkede bulunan bütün halka sesini duyurabilmelidir' demektedir. Buradan anlaşacağı üzere Eski Yunan polis devleti örneğiyle, yerel yönetimlerin önemi vurgulanmıştır.

Günümüzde ise yerel yönetim konusundaki söylemler, büyük bir çoğunlukla benzerlik göstermektedir. Yerel yönetimler, küçük yerleşim birimlerinden başlayarak kurulduğundan en küçük birimlere kadar kendi kendini yönetme ve katılımı sağlayıcı bir yapıya sahiptir. Yerel yönetimler, temsili demokrasi yolu ile en ücra köşelere kadar halka demokrasiyi yaşayarak öğreten kurumlardır ve bu nedenle de yerel yönetimler demokrasinin beşiğidir. Tarihsel olarak da yerel yönetimler demokrasinin kökenini oluşturur. Demokrasi geleneğinin yerleşmesi tarihsel sürece dayanan yerel yönetim geleneğinin bir ürünüdür.

Yerel yönetimlerde demokrasinin artırılması için yerelliği, halkın en küçük yapı taşı olan aileden başlatmak gerekmektedir. Aileden sonra mahalle, mahalleden sonra belde, beldeden sonra ilçe, il ve merkeze doğru gidilmelidir. Ancak yerel yönetimde halkın katılımı artırılabilirse demokrasi seviyesi de artabilmektedir.

1.2.2. Demokrasi ve Yerel Demokrasinin Temel İlkeleri

Demokrasinin iki temel ilkeye dayandığı, bütün kavramsal tanımlamalarda bu iki ilkenin zorunlu referans noktası olarak alındığı görülmektedir. Bu ilkeler eşitlik ve özgürlük ilkeleridir (Pustu, 2006: 122). Demokrasinin temel dayanağı olan bu ilkeler, özgürlük ve eşitlik ilkesidir.

Özgürlük İlkesi, özgürlük siyasal düşüncenin merkezinde yer alır. Çağdaş demokrasilerde, bütün bireyler bunun bilincindedir. Hem sosyal ilişkilerde, hem de siyasal kurumlarla ilişkilerde davranış özgürlüğü, batı demokrasilerinde gelinen çok önemli aşamadır (Fetscher, Çev. Çukurçayır, 1996: 31). Özgürlük insanların kendi haklarını elde etme gücünü sağlar, çağdaş demokrasilerin gereği de budur.

Eşitlik İlkesi, özgürlük ilkesi gibi halk egemenliğinin ve özerklik ilkesinin tamamlayıcısıdır. Bu yüzden, eşitlik ilkesi demokratik toplumun meşruluk olanakları ve hukuksallık niteliği ile yakından ilgilidir. Bu bağlamda, eşitliğe götüren ve halk egemenliği ilkesini yaşama geçirmeye sağlayan siyasal katılım, pratik bir çözüm olarak kabul edilmelidir (Wyborkski, çev. Çukurçayır, 1996: 32). Çünkü halkların idaresi her zaman meşrudur. Bütün halklar ülkede eşit bir şekilde siyasal haklardan yararlandırılmalıdır. Örneğin seçme ve seçilme hakkı herkes için eşit olmalıdır.

Yerel demokrasinin temel ilkeleri ise şunlardır:

Demokratik Davranış İlkesi, yerel yönetimler ile demokrasi arasındaki ilişki siyaset bilimcilerin sürekli ilgisini çeken konulardan biri olmuştur. Bu ilişkinin temel dayanağı “kendi kendini yönetme ilkesi”dir. Kendi kendini yönetme ilkesi katılmayı da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla demokrasinin işlerlik kazanması ve sürdürülmesi daha çok, halk katılımının artırılması ile mümkün olabilmektedir (Görmez, 1987: 133-134). Halkın katılımı, sadece merkezi yönetime önem verilerek değil yerel yönetimlere önem verilerek yapılmalıdır, çünkü yerel halk demokrasinin bir unsurudur ve bu unsur en iyi şekilde kullanılmalıdır. Yerelde halkın katılımının artırılması, halkı daha çok yönetime katarak sağlanabilir. Örneğin, kent konseyleri oluşturulması, referandum yapılması, elektronik ortamlarda halkın şikâyet ve önerilerinin kayıt altına alınması gibi yöntemlerle halkın yönetime katılımı demokratik yollarla yapılabilir.

Etkinlik ve Verimlilik İlkesi, yerel yönetimlerde etkinlik ve verimlilik çok önemli yere sahiptir. Etkinlik ve verimlilik için yerel yönetimlerin halkın en yakın ihtiyacına göre üretim yaparak ve bunu yaparken halkın ihtiyacı var mı yok mu soruları

sorularak yapılmalıdır. Yapılan işlerde donanımlı, işin ehli olan, iyi personeller kullanılmalıdır.

Yönetimler, hizmetin gerektirdiği niteliklerle donatılmış, yetenekli ve üretken personeller istihdam etmelidirler. Yönetimdeki başarı iyi, çalışkan ve nesnel kurallara göre hareket eden personele bağlıdır. Yerel yönetimlerin etkin ve verimli hizmet üretmeleri, ancak nitelikli ve yetenekli elemanlar sayesinde mümkün olabilmektedir (Tortop, 1992: 4).

Sosyal Adalet İlkesi, yerel yönetimler, insan haklarına saygınlığın yerel düzeydeki güvencesi olarak görülmektedirler. Bu nedenle yerel yönetimlerin bölgelerindeki hiçbir insana, ikinci sınıf vatandaş gözüyle bakmaması, asli bir gerekliliktir. Belediye sınırları içinde, vatandaşlar arasında birlik ve dayanışma ruhunun ve aynı bölgede yaşıyor olmalarından dolayı, birbirleri ile kaynaşma duygusunun yaratılmasına ve geliştirilmesine belediye yönetimleri tarafından büyük önem verilmesi gerekmektedir (Tortop, 1992: 4). Yerel yönetimler bir hizmeti gerçekleştirirken, insan haklarına saygılı ve adaletli olmayı öncelik edinmelidirler. Örneğin, belediyelerin bir hizmeti yaparken herkese ve her yere adaletli bir şekilde davranması gerekmektedir. İl belediyeleri daha önce oy almadıkları seçim bölgesine hizmet götürerek bir sonraki seçimde oy alabilirim umudu ile o bölgelere hizmet götürmektedir. Adaletli bir toplum için hiçbir şekilde oy kaybı gözetmeksizin herkese eşit bir şekilde davranması ve hizmet götürmesi gerekmektedir.

Açıklık İlkesi, açıklık kavramı aslında katılım ve halk denetimi kavramları ile iç içe bulunmaktadır. Örneğin, yönetimin karar verme ve uygulama süreçlerinde ne kadar açıklık sağlanırsa, kuşkusuz halkın denetimi de aynı oranda daha etkili nitelikler kazanacaktır. Ya da katılımı ilgili bütün yol ve yöntemler, açıklığı da beraberinde getirecektir. Halkın belediyeyi daha yakından ve titizlikle denetleme istekleri, sonunda açıklığı ve katılımı zorlayacak ve belediyeleri bu yönde girişimleri gerçekleştirmeye itecektir (Yalçındağ, 1995: 26). Yeni yönetim anlayışıyla getirilmeye başlanan hizmette, şeffaflık bütün yönetimlerde uygulanması ve vatandaşın denetimi altında yapılmasını öngörmektedir. Belediyelerin işlerini yaparken açıklık ilkesiyle bağdaştıracak biçimde yapması, halk toplantıları ve halk katılımını düzenleyerek vatandaş bilgilendirmesi gerekmektedir.

Tarafsızlık İlkesi,L. Barthou, "Politika" adlı eserinde siyasette başarı kazanmak isteyenlerin bir davaya şiddetle taraftar olmalarının gerektiğini ileri sürmektedir. Ona göre ılımlıların ve tarafsızların siyasal alanda başarılı olmaları pek mümkün değildir (Daver, 1972: 22).

Yerel yönetimlerin yöneticileri vatandaşa eşit bir şekilde hizmet sunmalıdır. Seçilmiş temsilciler sadece oy aldıkların yerin temsilcileri değildir. Bütün yurttaşların temsilcileridir, onun için hizmetin herkese eşit ve adaletli bir şekilde götürülmesi gerekmektedir.

1.2.3. Yerel Demokrasinin Önemi

Günümüzde mahalli idareler, siyasal olgunluğun gelişmesi, demokratik anlayışın benimsenmesi ve ülke barışına katkı sağlanması yönünden çok önemli kuruluşlardır. Bu yönetimlerde gösterilecek başarı, demokratik anlayışın gelişmesine ve ülke düzeyinde bu alanda bir barışıl ortamın oluşturulmasına yardımcı olacaktır (Tortop, 1992: 6). Bunun için günümüzde mahalli idarelere önem verilmektedir. Mahalli idarelerin en önemli özelliklerinden biri, halkın kendi kendini yönetmesine olanak veren kurumlar olmasıdır.

Mahalli idarelerin bünyesinde bulunan yerel demokrasi, halkı doğrudan ilgilendiren, yaşamlarında önemli yeri olan gerçek ve somut sorunların gündemi belirlediği, bu sorunların tartışılıp, çözümleri için çaba sarf edildiği ve çözümlerin karara bağlanıp uygulamaya konulduğu küçük ölçekli bir dünya olarak kabul edilmektedir (Yıldırım, 1993: 90).

Yerel demokrasi; hizmet, işgücü, mali kaynak ve yönetim kültürü ile yakından ilgilidir. Yerel yönetimlerin bölge ölçeğiyle bütünleşmiş olarak değerlendirilmesi, birim yönüyle örgütsel yapısının demokratikleşmesi gereklidir (Sivrekli, 2001: 129). Bunun sonucunda yerel yönetimlerin demokratik özellikleri, kaynak kullanımında israfi önleyerek daha etkili ve verimli hizmet üretimini sağlayacaktır (Sivrekli, 2001: 129).

Yerel demokrasi gerek katılım gerek etkinlik ve verimlilik açısından çok önemli bir yere sahiptir.

1.2.4. Yerel Katılım ve Demokrasi

Demokratik yönetimler günümüz dünyasının en gözde yönetim şeklidir ve halkın arzu ve isteklerinin yönetime en iyi şekilde yansıdığı idare biçimi olarak görülmektedir. Halkın iradesinin yönetime yansımaya yolu olarak belirli aralıklarla yapılan seçimler geliştirilmiştir. Ancak demokrasinin gelişim süreci, belirli aralıklarla yapılan seçimlerle halkın temsilcilerini, ulusal ve yerel meclislere göndermesinin yeterli bir tercih olmadığını göstermiştir. Halkın yönetime katılımı, daha geniş ve etkin bir şekilde katılımının sağlanmasının yolları sürekli aranmıştır (Göksu, 2000: 131).

Demokrasilerde yerel katılımın en önemli unsuru, halkı yerel yönetimlerde söz sahibi yapabilmektir ve yerellikle ilgili kararları halka sunabilmektir.

Yerel katılım, toplumu yönetimin bir parçası olarak görmek, insanları, dernekleri, vakıfları ve özel sektörü yönetime katmaktır.

Halk, daha küçük yönetim yapısında olduğu için yerel katılıma, merkezi katılımdan daha kolay ulaşabilmektedir.

Yerel yönetimler ve demokraside, özerklik ve katılım kavramlarının birbirini tamamladığını söyleyebiliriz (Öner, 2001: 54). Halka en yakın kuruluşlar olan yerel yönetimlerin, bireyin kendini yönetme sürecine gerçekten katılabileceği, en iyi yönetim biçimi olduğu savunulmaktadır.

Yerel katılımın artırılabilmesi için yasalar en uygun şekilde yapılmalı, ilk önce demokrasiye geçilerek, ondan sonra ileri demokrasi hedeflenmelidir.

1.2.5. Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi

Yerel yönetimlerin demokratikleşmesi konusunda, devletlerin yerel yönetimlere verdikleri önem artmaktadır.

21. yüzyılın, devletlerin demokratikleşmesi açısından en önemli ve en uygun zaman birimi olacağı kanısına varılmıştır. Gün geçtikçe birey merkezli yönetim anlayışının hâkim olması ile yani yerelliğin en önemli unsuru bireyin yönetime katılımını sağlamak için devletler, merkezi idareden çok yerel idareye önem vermektedir.

Modern devlet, klasik devletin yönetim ve politikasından farklı olarak insanların maddi ve manevi alandaki başarısına ve mutluluğuna yönelmiştir. Bu sorumluluğun devletçe yerine getirilmesi, mahalli idarelere yardımcı olmayı, onlara yol göstermeyi ve

mahalli idarelerin denetimini de gerektirmektedir (Öktem, 1988: 273). Bundan dolayı mahalli idarelerde de, yerel yönetimlere belirli yetkilerini devretme eğilimi görülmektedir. Merkezin, yerel yönetimler üzerindeki vesayeti kaldırılmaya başlanmıştır.

Üniter yapıli devletlerin sert yönetim yapısının gevşetilmeye, yerel yönetimlere yetkiler verilmeye başlandığı dünya düzeninde, tekçi yapılar çözülmeye başlamaktadır. Çünkü önümüzdeki yüzyılın en önemli yönetim yapısı yurttaş odaklı yönetim tarzı olmaktadır. Ülkelerde federal, eyalet, özerklik gibi yönetim yapılarına geçilmeye başlamaktadır. Bunlara geçilmeye direnen ülkeler de ademi merkezîyetçiyi ya da hizmette yerellik ilkesini uygulamaya başlamaktadır. Örneğin, Fransa'da da üniter yapısını korumakla beraber, yerel yönetimlere daha fazla yetki verilme yoluna gidilmiştir.

Bu dünya düzeninde Türkiye yönetim yapısında siyasal veya yönetsel değişime uğramaktadır. Çünkü Türkiye'nin şimdiki yönetim ve siyasal yapısı kendisine yetmemekte ve ileride bu yapıyla, daha demokratikleşmesi için yerel yönetimlere daha fazla önem verilebilmektedir. Örneğin, yerel yönetim, özerklik şartını hiçbir maddesine çekince koymayarak, yönetimi daha da demokratikleştirebilir ya da daha farklı yönetim yapısını benimseyebilir, federal yapı ya da özerklik yapıya geçilmesi söz konusu olabilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YEREL DEMOKRASİ AÇISINDAN KENT KONSEYLERİNİN ÖNEMİ

Demokrasi halkın kendi kendini yönetme biçimidir. Halkın en iyi şekilde kendisini yönetebilmesi için güçlü demokrasiye ihtiyaç vardır.

Güçlü demokrasi, türdeş çıkardan çok yurttaşlık eğiliminin bir araya getirdiği ve diğergamlıklarından ya da iyiliklerinden çok, yurttaşlığa özgü tutumlarından ve ortaklaşa eylemliliklerinden ötürü ortak amaç sahibi olabilme yetisi kazandırılan, kendi kendini yöneten yurttaşlar topluluğu fikrine dayanır (Barber, Çev. Beşikçi, 1995: 159). Güçlü demokrasinin ülke genelinden başlayarak, yerel yönetimin en küçük unsuruna gidebilmesi ve en ücra noktada yurttaşın katılımının olması beklenir.

Yerel yönetimler kavramı, köy, kent, kasaba ve bölge yönetimini anlatmak üzere kullanılır. Yerel yönetim, “kendi ayakları üzerinde duran”, tüzel kişiliği olan yerel birimler olarak demokrasinin okulu ve birçok devlet görevini üstlenen ve yerine getiren birimler olarak kabul edilmektedir. Hukuksal olarak kamu hukukunun düzenleme alanına girmektedirler (Bogumil ve Holtkamp, Çev. Çukurçayır 2011: 108). Demokrasi çerçevesinde, yerel yönetimlerin katılımı artırdığının en iyi şekilde bir kanıtıdır.

Yerel demokrasinin sağlanabilmesi için yurdun merkezinden yerele kadar herkes söz sahibi olabilmelidir. Yerel demokrasinin geliştiği yer olarak gösterilen yerel yönetimlerde katılımı artırmak için katılım şekilleri ortaya atılmıştır. Biz konumuz itibarıyla, yerel yönetimlerin biçimi olarak, belediyelerde katılım şekillerini inceleyerek kent konseyinin önemini vurgulayacağız.

Belediyelerin katılım şekli olan kent konseyleri halkın katılımı açısından ve yerelin demokratikleşmesi açısından büyük bir öneme sahiptir.

Kent konseyleri, 5393 sayılı yeni Belediye Yasası'nın 76. maddesinde öngörülmuş katılımı ve demokratikleşmeyi kurumsallaştıran bir mekanizmadır. Batı'daki örneklerinin aksine yürütme yetkisi olmayan ve yalnızca “danışma” mekanizması olarak öngörülen bir sistemdir. Kent konseyine, muhtarlar, kamu özel kurum ve kuruluşların temsilcileri, sendikalar, üniversiteler ve uzman kişilerin katılımını öngörmüştür (Çukurçayır, 2011: 176).

Kent konseyi tam anlamıyla uygulanabilirse ülkenin veya yerelliğin demokratikleşmesi açısından büyük bir paya sahip olur. Şöyle ki ülkemizde kararları herhangi bir yaptırım olmadığı için isteğe göre uygulamaktadır. Atama ile gelen üyelerin oluşturduğu kent konseyi kararlarının, belediye meclisi ya da belediye başkanı gibi, halkın iradesiyle, seçilmiş kişilerin kararlarının önüne geçmemesi için kent konseyinin kararları tavsiye niteliğindedir. Kent konseyinin işlevselliğini artırabilmek için kent konseyi üyelerinin seçimle gelmesi gerekir, çünkü seçimle gelen üye daha güçlü olabilmektedir.

2.1. BELEDİYELERDE VATANDAŞIN YÖNETİME KATILIM ŞEKİLLERİ

Belediyelerde vatandaşın yönetime katılımının birçok değişik şekillerinden bahsedilebilir, ama biz genelde kullanılan katılımlardan bahsedeceğiz.

2.1.1. Seçimler Yoluyla Katılım

“Halk tarafından yönetim” formülünde ifadesini bulan klasik demokrasi teorisi, bütün ergin vatandaşların hür ve eşit iradeleriyle toplum yönetimine katılmaları anlayışına dayanır. Ancak, çağdaş demokrasilerde pratiğin bu ideal demokrasi anlayışına tam olarak uygun düştüğünü iddia edebilmek pek mümkün görünmemektedir. Gerçekçi gözlemler, teori ile pratik arasında oldukça geniş bir mesafe koymuştur (Münci, 2010: 151). Yerel yönetimlerde siyasal tercihler seçim yoluyla ifade edilmektedir. Yerel seçimler dediğimizde aklımıza belediye ve nadir olarak muhtar seçimleri gelmektedir. Halk kendi iradesini sandığa yansıtmak için 5 yılda bir seçimde oy kullanır. Teoride böyle olmakla beraber pratiğe gelince bazı zamanlar ve bazı yerlerde böyle olmamaktadır. Örneğin, yapılan bir muhtar seçimi doğu bölgesinde farklı batı bölgesinde farklı olabiliyor. Doğu bölgesinde yapılan seçimde bayan adayların yerlerine eşleri oy kullanabiliyorlar. Başka bir örnekte ise, birilerinin zorla, halkı baskı altında tutarak tek bir partiye oy verdirmesi vb... gibi olaylar görülebiliyor. İşte bu ve buna benzer örnekler demokrasinin teorisine uymamakla beraber tamamen karşıttır.

Siyaset bilimcileri, halkın katılımının en önemli ve en yaygın aracı olarak yerel ve genel seçimleri göstermiştir. Halkın egemenliği, doğrudan kullanılması olanaklı

olmadığında demokrasinin yapıtaşları seçimler devreye girer ve halk kendisini yönetmek için temsilciler seçer. Yerel alan demokrasinin okulu olarak kabul edilmektedir. Çünkü bu alanda doğrudan siyasetle ve yerel sorunlarla yüz yüze gelmekte, seçim dışında yerel siyaseti etkileyecek yöntemler üretebilmektedir. Ancak, seçimlerde yerel düzeyde uygulanacak politikalar temel belirleyicidir (Çukurçayır, 2009: 66). Yerel alan demokrasinin okulu olmakla beraber, demokrasinin temelini atıldığı yerdir, onun için yereldeki halkın seçime katılımını sağlamak çok önemli bir unsurdur. Yerel dediğimizde aklımıza sadece belediye gelmektedir, çünkü yerel de aktif rol olarak üstlenen birim belediyelerdir. Belediye seçimleri, halkın kendisini yönetecek yönetici aramak için başvurulan bir katılım çeşididir. Halk belediye başkanını seçerken hizmet yapacak belediye başkanını seçmeye çalışır, belediye başkanı da ona göre hizmet yapar. Çünkü bilir ki, vatandaş onu oraya getirmesini bildiği gibi, aynı şekilde yine seçim yoluyla onu indirmesini de bilir.

Seçim, demokrasiyi demokrasi yapan bir mekanizma olarak çağdaş toplumların vazgeçilmez “alışkanlıkları” arasındadır. Seçim davranışı, çoklu alternatifler arasında bir tercih olarak tanımlanabilir. Diktatörlükler, krallıklar ve tirani rejimlerde seçim yoktur. Varsa da tiranlığın veya diktatörlüğün tescili olarak ve tek tercihli uygulanmaktadır (Huntington, Çev. Çukurçayır, 2009: 67). Seçim, birçok aday içinde bireyin hür iradesi ile kendi istediğini seçebilmesidir.

Vatandaşın seçim yoluyla katılımını artırmak için baskıya, şiddete dayalı bir seçim tarzı benimsenmemelidir ve onun için devlet vatandaşına destek olmalıdır.

2.1.2. Halk Oylaması Yoluyla Katılım

Halk oylaması yoluyla katılım, yerel ya da genel halkın bir konu hakkında görüşlerini alabilmek için kullanılan bir yöntemdir. İleri demokrasilerde sık sık uygulanan bu yöntem günümüz Türkiye’inde nadiren uygulanmaktadır. Genelde bir anayasasının değişikliği ya da ülkede kriz döneminde hükümetlerce kabul edilmeyen kararlarda, halk oylamasıyla halkın kararı alınır ve uygulanır.

Gerçek anlamda yurttaş odaklı bir yönetimin başarılabilmesi, aynı zamanda önemli yerel ve genel konularda, halkın düşüncelerine başvurulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu yüzden kentsel alanlarının kimliğinin ve geleceğinin önemli ölçüde değişmesine/dönüşmesine neden olan kararlar alınacağı zaman, bütün kentlilerin

düşüncesine başvurularak, onayı alınabilmektedir. (Çoşkun, Recai, 2008: 12). Yerel yönetimin olduğu her yerde halkın genelini ilgilendirecek konularda, halka gidilmelidir. Örneğin; İstanbul'da üçüncü köprü yapımının onayını almak için, öncelikle halka sorulmalıdır. Halka, referandumla gidilmeli ve bu gibi önemli konularda internet v.b. araçlar kullanmamalıdır. Çünkü herkesin interneti olmayabileceği ve kullanamayabileceği göz önünde tutulursa internet bütün halkın katılımını sağlamayacaktır.

Doğrudan demokrasi uygulamalarının olanaksız olduğu günümüzde, yarı doğrudan demokrasi sayılabilecek halkoylamalarının uygulanması olanaksız değildir. Avrupa ölçeğinde uygulamalar oldukça yaygındır ve genişletilmesi için önemli çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Bu konuda Almanya ve İsviçre'de etkin olan "Daha fazla demokrasi" girişiminin çalışmalarından yararlanılabilir (ZFDD, Çev. Çukurçayır, 2009: 73). Türkiye'de günümüzde belediyelerin kendi bünyelerinde kendi internet sitelerinde mini referandum şeklinde uygulamaları bulunmaktadır. Örneğin: halk otobüsünün rengini seçmek, taksinin rengini seçmek için İstanbul'da böyle bir uygulama kullanılmıştır.

2.1.3. Mahalle Düzeyinde Katılım

Her demokrasi, Tocqueville'in deyişiyle, "özgürlüğün yerel ruhu"na dayanır. Gerçekten her demokratik devrim ya da dönüşüm çabası büyük ölçüde yerel düzeyde katılımı kendisine temel almıştır. Devrim ya da dönüşüm niteliğine göre bu yerel katılım girişimleri değişik biçimler almıştır: "kent meclisleri" ya da "kent toplantıları", "komünler"; "devrimci kurul ya da konseyler; Sovyetler ve benzeri (Yıldırım, 1993: 117).

Çağdaş dünyada hemen herkes bir tür "mahallede" yaşamaktadır. Halkın "ev" ya da "yuva" diye adlandırdığı şey, genellikle küçük bir alan, bir konut kompleksi, küçük bir kırsal yerleşme, ya da sınırlı sayıda kentsel bloktan oluşan ve çok kez "mahalle" diye adlandırılan kavramdır. Mahalle halkın hayatında özel bir öneme sahiptir (Yıldırım, 1993: 117).

Osmanlı dönemine bakıldığında mahalle yönetimi Tanzimat döneminden önce vardı. O zaman mahalle yönetimi muhtarda değil imamda idi. Herkesin birbirini tanıdığı, aidiyet duygularının geliştiği bir yer olması sebebiyle, mahalle

örgütlenmelerine daha önce rastlanılmaktadır. Mahallede muhtarlık sistemine geçiş Tanzimatla birlikte olmuştur.

Mahalle yönetimleri kent yönetimine etkin katılım, çoğulculuk, temsil ve halk denetimi şeklinde özetlenebilecek, demokratik ilkelerin pratiğinin yapılabileceği en uygun toplumsal ve yönetsel birimlerdir (8. BYK, 2006). Çünkü halka en yakın örgütlenme biçimi mahalle olarak görülebilir.

Mahalle katılımı, yerel halk ve belediye etkileşiminin sağlandığı bir katılım yoludur. Yerel yönetimlerin yapısının büyüdüğü ve katılım olanaklarının zorlaştığı düşünüldüğünde, mahallelerin kendi yöneticilerini seçebilen, seçmenler ile temsilcilerinin birbirine en yakın konumda olduğu yönetim birimi olduklarından, yerel katılım açısından avantajlı bir yapı sergilemektedirler (Erkal, Hamza, 2006:137).

Mahalle, yerel yönetimlerin en küçük yapıtaşı olarak görülebilmektedir. Çünkü yereldeki demokrasinin artması, katılımın sağlanması en küçük birimden başlanarak en büyük birime örgütlenme olanağı sağlamaktadır.

Mahalle, hizmette yerellik ilkesinin geliştiği ilk basamak olarak görülebilir, bu basamakların sağlam atılabilmesi için, mahalle örgütlenmesini sağlam tutmak gerekmektedir.

Mahalle, bir kamu denetçisi işlevi görerek halkın şikâyetlerini dinleyerek anlaşmazlıkları gidermek için bir hakem rolü üstlenebilmektedir.

2.1.4. Yerel Yönetim Ombudsmanı

“Yurttaş avukatı” ya da “yurttaş hakemi”, “halk hakemi” adlarıyla da anılan ombudsman yerel yönetimlerde önemli bir işleve sahiptir. Yerel Ombudsman, yerel topluluk üyelerinin, yerel yönetimde herhangi bir şikâyeti olduğunda (“haksızlığa uğrama”, “hizmetin gereği gibi ya da hiç yerine getirilmemesi” vb.), konunun incelenip değerlendirilmek üzere başvuracağı makamdır (Yıldırım, 1993: 128).

Bütün dünyada yerel yönetimlere daha fazla sorumluluk yüklenmeye ve daha çok yetki ile donatılmaya başlanmıştır. Bu yetki ve sorumlulukların, vatandaşın özgürlüklerini kısıtlamadan kullanılması için bir yerel yönetim ombudsmanına ihtiyaç duyulmaktadır (Özden, 2005: 49). Yerel yönetimlerin daha fazla yetki sahibi olması beraberinde bazı sorunları gündeme getirecektir.

Dünyada, bugünkü anlamında, ilk ombudsman uygulaması 1809 yılında İsveç'te rastlanmıştır. Günümüzde birçok Avrupa ülkesinde bu kurum görev yapmaktadır. Ombudsman kurumunun, tek kişiden, bir kuruldan ya da benzerlerinden oluşan değişik yapıları vardır. Ombudsman kuruluşların büyük çoğunluğu yasal düzenlemelerle gerçekleştirilmiştir. Diğerleri ise ilgililer arasında gönüllü sözleşmelerle kurulmuş kurumlardır (Yıldırım, 1993: 128).

Ombudsman, “sokaktaki küçük adamın, kamu yönetimleri karşısındaki avukatı” olarak tanımlanmaktadır. Ombudsman'ın temel görevi, kamu yönetim şekline kötü muamele gördüğüne inanan her vatandaşın şikâyetini incelemektir (Ünlü, 1993: 50).

Ombudsman, uygunsuz, adaletsiz, baskıcı hatalı ya da kötü yönetim şekline kaynaklanan (“maladministration”) tüm idari eylem ve işlemler konusunda yetkilidir. Ancak mahkemelerde ya da benzeri yargı organlarında görüşülmekte olan konularda işlemde bulunamaz (Yıldırım, 1993: 129). Mahkemeye geçmiş konulara karışmaz, mahkemeden önce bir hakem niteliğini taşır.

Yerel yönetim, ombudsmanına başvurmadan önce, o konuda yine diğer yönetsel ve yasal denetim yollarının tüketilmesi gerekir. Örneğin, İngiltere'de WalthamForest Belediyesi'nin şikâyet yönetmenliği açıkça belirtmektedir. WalthamForest Belediyesi'nin yönetmenliğinde üç aşama bulunmaktadır. Bu üç aşamanın sonucunda vatandaş hala sorunun giderilmediğine inanırsa, kendisine yerel Yönetim ombudsmanına başvurabileceği hatırlatılmaktadır (Özden, 2005: 50).

Yerel yönetim ombudsmanı kendisine bir şikâyet gelmeden önce belediyenin ilgili şikâyeti yanıtlaması gerekir. Yani ombudsmandan önce şikâyet belediyeye iletilmelidir. Ancak şikâyet acilse ombudsman soruşturmayı hemen başlatır (Özden, 2010: 69).

Mahalli idareler halk denetçisi her ilde, yerel yönetimler ve buna bağlı kuruluşlar ile bu yönetimler tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, gerçek ve tüzel kişilerle ilgili işlem ve eylemlerinin hukuka uygunluğunu denetler ve aralarındaki anlaşmazlıkları çözüme bağlar (Özden, 2010: 161).

2.1.5. Yerel Yönetimlerde Gönüllü Katılım

Gönüllülük kavramı 1990'lı yıllarda ABD'de büyük ilgi gördü. Gönüllülük modelinin Amerikalı sosyolog Amitai tarafından kurumsal temelleri geliştirildi ve

cemaat düşüncesinin geliştirilmesinde katkıda bulundu. Böylece yabancılaşmasına, bencilleşmesinin önüne geçecek bir kavram geliştirerek toplumun dayanışma, işbirliği artırıcı, sosyal erdemleri güçlendirecek bir yapı oluşturmuş oldu. Bu yaklaşımların kişinin bireyciden çok toplumsal ilişkilerini kuvvetlendirecek yapıyı geliştirerek, toplum içinde tekçi düşüncüyü ortadan kaldırarak, daha çok toplumsal hayatın önemini vurgulamıştır.

Siyasal katılma olarak, yurttaşların yeteneklerini artırarak onlara siyasal ve toplumsal katılmayı sağlayarak, bireyi kendisine daha güvenen hale getirmektir. Bireyi ailede söz sahibi olarak, sözünün dinlenmesi, okulda arkadaşları tarafından ona itibar edilmesi, gönüllü olarak, yerel ihtiyaçlarına yönelik söz sahibi olmasını sağlamaktır.

Devlet, gerek yerel alanda gerekse ulusal ölçekte tek başına bazı toplumsal hizmetleri karşılamada ve boşlukları doldurmada yetersiz kalmaktadır. Bu saptama, hem gelişmekte olan ülkeler hem de gelişmiş ülkeler için geçerlidir. Dolayısıyla, özellikle gelişmiş ülkelerde toplumu hem demokratik katılım açısından aktive eden, hem de akçal bakımından bazı kamusal hizmetlerin görülmesi için toplumcu kaygılarla harekete geçiren politikalar ve örgütlerin sayısında inanılmaz bir artış yaşanmaktadır (Çukurçayır, 2009: 89). Bu kaygıların harekete geçirdiği gönüllülük kavramı, insanları işbirliği ve dayanışmaya sevk etmiştir. Örneğin, bazı ülkelerde cadde temizliğini üstlenen grupları veya bir kentte yaşlıların bakımını üstlenen gruplar oluşturmuştur.

Yerel gönüllülük açısından bakıldığında yeni belediye yasasının sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmetler, kütüphane, park, trafik, yaşlıların bakımını üstlenmesi gibi sosyal açıdan önemli hizmetler gönüllü katılım çerçevesinde düzenlenmiş ve bu amaçla çeşitli programlar geliştirilmiştir.

2.1.6. Yerel Halkın Meclise Katılımı

Demokrasi, halkın kendi kendini yönetmesi demektir. Doğrudan ya da dolaylı demokrasilerde halkın ihtiyaçlarına kulak vermek için çeşitli katılım modelleri geliştirilmeye çalışılmıştır. Özellikle yereldeki halkın ihtiyaçlarını sağlayabilmek için ve yereldeki meclislerin toplantılarında dilek ve şikâyetlerini dinlemek için, halka açık toplantılar yapılabilmektedir.

Belediye meclis toplantıları ise, demokratik yerel yönetim kurumuna sahip tüm ülkelerde, kentlilerin izleyebilecekleri şekilde düzenlenmektedir. Bu olanak kentlilere

yasalarla sağlanmaktadır. Ne var ki yasaların sağladığı bu olanaktan etkili bir biçimde yararlanıp yararlanmamak, kentlilerin girişimlerine bağlıdır (Yalçındağ, 1996: 139). Kentlilere, izleme yoluyla katılım sağlamak, onlara yalnızca pasif izleme sağlamaktadır. Onların yereldeki kararlarını değiştirecek bir güce sahip değildir. Ama seçilmişlerin kararlarını etkileyebilir, çünkü bir dahaki seçimde seçilmeme korkusu bulunmaktadır.

Yurttaşın ne kadar sorunlarını iletebildiği, her kesimden yurttaşın ne kadar katılabildiği, belirli grupların platformuna dönüştüğü gibi sorunların yanıtlanması güç olsa da, birçok yerel yönetici tarafından benimsenen ve uygulanmaya çalışılan bu yöntem sayesinde, yurttaşlar sorunlarını yerel temsilcilere anlatma olanağı bulabilmektedirler (Knemeyer, Çev. Çukurçayır, 2006: 168).

2.1.7. Yurttaş-Hemşehri Toplantıları

Yurttaş/hemşehri katılımı ve toplantıları ile yerel yönetimler tarafından öngörülen uygulama ve düzenlemelere yönelik, belediye yönetiminin belirlediği plan, proje ve kararlar hakkında halkın bilgilendirilmesi sağlanır (Yıldırım, 1994: 25). Belediyeler, halkın bilgilendirilmesine en büyük aracı olan yurttaş-hemşehri toplantıları düzenlemektedir. Kent konseyi, kent halk meclisi, kent danışma-dayanışma meclisi adlarıyla her yıl ya da yıl içerisinde sık sık toplanmaktadırlar. Bu tür toplantılarda alınan kararlar tavsiye niteliği taşımaktadırlar, çünkü kent konseylerinin kararları bağlayıcı değildir, bir tür öneri niteliğindedir.

Hemşehri toplantıları, köyden kente göç eden kişilerin kendilerine kurdukları bir tür dernek niteliği taşımaktadır. Köyden geçimlerini sağlamak için şehre göç ederler ve aynı memleketli olan kişilerle bir dernek adı altında birleşir ve örgütlenmeye giderler. Örneğin Ordulular Derneği, Diyarbakır Derneği, Muşlular Derneği vb. Bunlar genellikle belirli mahallelerde yoğunlaşır ve belediyelerde oy kaybetme korkusu hâkim olduğu için, oradaki yerel yönetimlerin kararlarını etkileyebilir bir duruma gelebilirler.

2.1.8. İletişim Teknoloji ile Katılım

Değişen ve gelişen dünya piyasasında insanların iletişim araçları da değişip gelişmektedir. İletişim araçlarının gelişmesi ve değişmesi, insanların siyasal katılımında

önemli bir yankı uyandırmış ve siyasal katılım elektronik ortamda uygulanmaya başlanmıştır.

Merkezde olsun yerel de olsun, iletişim teknolojileri ile katılma çeşitli olumlu ve olumsuz yankılar uyandırmıştır. Yereldeki belediyelerde, bazı kararlar alınmadan önce, vatandaşın kararlarını öğrenebilmek için internet ortamından mini bir referandum şeklinde uygulama yapılmaya başlanmış, böylelikle vatandaşa ulaşılmaya çalışılmıştır. Örneğin, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin uyguladığı ‘kendi otobüs rengimizi seçiyoruz’ kampanyası da internet ortamında yapılmış ve belediye otobüslerinin rengi öyle kararlaştırılmıştır. Ancak olumsuz tarafı ise, İstanbul’da 13 milyon insan interneti kullanıyor mu? Sorusu ortaya çıkmaktadır, çünkü çocuklar ve yaşlılar nadir kullananlar ya da hiç kullanmayanlar arasında olabilmektedir.

Belediyeler yaptıkları işlerde, vatandaşın düşüncesini alabilmek için, kendi belediye web sitelerinde vatandaşın öneri ve şikâyetlerini alacak bir yapı oluşturmuştur. İnternet yalnız yerelde değil, ülke genelinde hatta dünya genelinde bir yapı oluşturmuş, bütün olaylardan anında haberdar olunduğu için dünyayı bir köy haline getirmiştir. Böylece dünyanın öbür tarafında yapılan bir uygulamadan diğer yerelerde olsun merkezde olsun haberdar olunması kolaylıkla mümkün olmaktadır.

2.1.9. Yerel Gündem 21 Uygulaması

Yerel Gündem 21, 1992 yılından bu yana, yaklaşık 135 ülkedeki binlerce kentte uygulanmaktadır. Yerel Gündem 21 adı arka planda tutularak, aynı sürece yönelik benzer adlar altında (“Sürdürülebilir Kentler Programı”, “Sağlıklı Kentler Programı”, vb.) yürütülen çalışmalar dikkate alındığında, bu süreçteki kent sayısı daha da artmaktadır. Gündem 21’in dünya ölçeğindeki koordinatör kuruluşu olan UNDP – Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 85 ülkede, Yerel Gündem 21 süreçlerini desteklemektedir. Rio Zirvesi’nden bu yana dünya ölçeğinde Yerel Gündem 21 uygulamalarının sonuçları, en iyi ifadesini, Johannesburg Zirvesi öncesinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından hazırlanan “Gündem 21’in Uygulanması” başlıklı raporda yer alan “Yerel Gündem 21 girişimleri, yerel düzeyde katılımın en başarılı şemsiyesi olmuştur”, değerlendirmesinde bulunmaktadır. Zirve’ye sunulan BM “Yerel Yönetimler Diyalog Raporu” da yerel

yönetimlerin, Yerel Gündem 21 sayesinde, Gündem 21'deki kapsamlı eylem alanlarına dünya ölçeğindeki en etkili yanıtı verebilmiş olduklarını vurgulamaktadır. Buna bağlı olarak, Johannesburg Zirvesi'nde benimsenen Uygulama Planı'nın 167. paragrafı, Gündem 21'in ve Zirve'nin çıktılarının etkin olarak uygulanabilmesi amacıyla, "Yerel Gündem 21 programları ile bağlantılı girişimler ve ortaklıklar için devam eden desteğin güçlendirilmesi"ni hükme bağlamaktadır.

Yerel Gündem 21'in dünya ölçeğinde, çok farklı özelliklere ve gelişme düzeylerine sahip ülkelerde kök salmasında, "sürdürülebilir kalkınma" kavramının sosyal hakkaniyet üzerindeki vurgusunun da önemli bir rol oynadığı görülmektedir. BM zirvelerinde, küreselleşmenin sunduğu fırsatlar ve yararların yanı sıra "mali krizler, güvensizlik, yoksulluk, dışlanma ve gerek toplumlar içi, gerek toplumlar arası eşitsizliklerin artması gibi ciddi sorunlar doğurduğu" vurgulanmakla birlikte, bu konuda uluslararası topluluğun ve özellikle gelişmiş ülkelerin gerekli adımları atmaktan kaçınması karşısında, dünya ölçeğinde giderek artan tepki ve arayışlar, kendilerini alternatif bir küresel forumda ifade etmeye başlamıştır. "Başka bir Dünya Mümkün" sloganı altında, "dayanışmacı ve demokratik küresel düzen" isteyenleri buluşturan Dünya Sosyal Forumu ile vücut bulan bu hareketin, kendisine merkez olarak Brezilya'nın Porto Alegre kentini seçmiş olması, rastlantı olmaktan uzaktır. Başkenti olduğu Rio Grande do Sul eyaletini de dünyanın gündemine taşıyan bu kent, 1980'li yıllarda başlattığı katılımcı süreçlerle, Rio Zirvesi'nde Yerel Gündem 21'in biçimlenmesinde etkili olmakla kalmayarak, küresel bir başarı örneği niteliğindeki "katılımcı bütçe" uygulamasıyla, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki Yerel Gündem 21 uygulamalarına esin kaynağı olmayı sürdürmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki Yerel Gündem 21 uygulamalarında ise Avrupa'nın başı çektiği görülmektedir. Rio sonrasında birbiri ardına YG-21 uygulamalarını başlatan Avrupa Birliği ülkelerinde yapılan kapsamlı bir değerlendirmede, 2000'li yılların başında Avrupa'da 4,000'in üzerinde belediyenin YG-21 sürecini etkin olarak yürüttüğü belirtilmektedir. Avrupa'da bu sürece öncülük eden İngiltere, Almanya, Hollanda ve İskandinav ülkelerindeki yerel yönetimlerin neredeyse tamamında YG-21 uygulanırken, uygulamalarını daha geç başlatan diğer ülkeler de bunlardan geri kalmamaktadır. 20 Mayıs 1994'de imzaya açılan Aalborg Şartı ("Sürdürülebilirliğe Doğru Avrupa Kentler ve Kasabalar Şartı") ve

benzeri girişimler, Avrupa’da YG-21’e verilen önemi ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği’nin, aday ülkelerdeki Yerel Gündem 21 uygulamalarına da özel bir önem verdiği görülmektedir(http://www.yg21.net/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=29).

Dünyada Yerel Gündem 21 uygulamaları böyle giderken Türkiye’de ise “Yerel gündem 21’lerin Türkiye’de Tanıtılması ve Geliştirilmesi” başlıklı bir proje başlatılmış ve bu çerçevede yerel aktörlerin işbirliği ve dayanışma içinde çalışması sağlanarak uyumlu bir çaba başlatılmıştır.

Bu projeden fayda sağlaması hedeflenenlerin listesi belediyeler, büyükşehir belediyeleri, belediye birlikleri, yerel semt yetkilileri, sivil toplum kuruluşları, diğer yerel aktörler ve genel olarak topluluklar olarak belirtilmiştir. Kendi Yerel Gündem 21 etkinliklerini zaten başlatmış olan birkaç öncü belediye, ilk deneyimleri ışığında diğer kuruluşlara rehberlik sağlamaktadırlar (Göymen, 2010: 205).

Projenin birinci aşaması için 18 aylık bir dönem planlanmış olmasına karşın, yaklaşık iki yılı kapsayan bir uygulama dönemi sonunda tamamlanmıştır. İki temel hedef üzerine kurulan proje çalışmalarının birinci hedefi, ülke ölçeğinde YG21 kavramının ve bunun yerel ‘yönetişim’ üzerindeki etki ve sonuçlarının tanıtımı, ikinci hedef ise, proje ortağı kentlerde yerel ilgi gruplarının katılımına dayalı bir planlama sürecinin gelişmesine yönelik mekanizmalar oluşturulması ve bunlara işlerlik kazandırılması olarak belirlenmiştir (Göktürk, Kavilli, 2000: 241). Birinci hedefte yapılacak çalışmalar üzerinde durarak ikinci hedefte ise proje üzerinde yoğunlaşmıştır. İkinci hedefde genellikle, yerel ilgi grupları dediğimiz kent konseyleri vb. tarzda ilgi gruplarının katılımını sağlayarak projeyi, bir yerel karar niteliğinde onay alarak uygulamaktır.

2.2. KENT KONSEYİ KAVRAMI

Burada kent konseylerin kavramı ve genel özelliklerinden bahsedilerek, 5393 sayılı yasadki yeni düzenlemeler ve bu yasanın oluşumu, organları ve görevlerinden bahsedilecektir.

2.2.1. Kent Konseyi Kavramı ve Özellikleri

Kent yönetimi, tarih boyunca sorunlar taşımış, ülkelerin kente uygun yönetim yapısını geliştirmek için çeşitli yollar geliştirmiştir.

Türkiye’de özellikle 1980’li yıllardan sonra önem kazandığı, siyasal, yönetsel ve toplumsal gündemin merkezinde daha çok kent yönetiminin yer aldığı söylenebilir (Eroğlu ve Çukurçayır, 2009: 224). Kentin yönetimi insanlara daha çok katılma olanağı sunmuştur. Bu sunumlarda ve katılımı artırıcı yöntemlerde, demokrasiyi geliştirmek için kent konseylerinin önemli ve büyük bir yeri vardır.

2.2.1.1. Kent Konseyi Kavramı

Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını (m.4/a) ifade eder.

2.2.1.1.1. Kadınlar Meclisi

Kent konseyleri kadın meclisleri, sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla kadının toplumsal alanda rolünün artırılması ve siyasi etkinliğin güçlendirilmesiyle siyasi etkinliğin artırılması amacı güder. Kadın meclislerinin bir görevi de kadının cinsler arası eşitliğini sağlayarak, kadını toplum hayatına kazandırmaktır.

Kadınların günlük kentsel yaşamda karşılaştığı sorunlar, sadece gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelere özgü bir sorun değildir. Gelişmiş ülkelerde de kadınlar gerek çalışma yerlerinde gerekse kentsel-kamusal alanlarda çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır (Heidelberg, Çev. Çukurçayır, 2009: 186). Bu sorunların üstesinden gelebilmek için Almanya’da gelecek atölyeleri kurulmuştur. Ülkemizde de buna benzer, kadınların sorunlarını dile getirecek ve çözümleri bulacak kadınlar meclisi oluşturulmuştur.

Kent konseyleri kadın meclisleri, kadınların kendi sorunlarına sahip çıkmaları için karar alma süreçlerine ve kentsel yaşamın her alanına katılımını sağlamak

amacıyla; kadınların ve kadınlarla ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, siyasi parti, üniversite, meslek odaları ve sendika temsilcileri, kadın muhtarlar ve meclis üyelerinin oluşturduğu demokratik bir yapıdır.

2.2.1.1.2. Gençlik Meclisi

Yerel ve ulusal demokratikleşme sürecinde, gençlerin düşüncelerini açıkça söyleyebilmelerini, çözüm üretebilmelerini, karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarını sağlar. Gençlik meclisleri kendi sorunlarına sahip çıkmalarını özendiren gönüllülük temelinde, kent konseyleri bünyesinde yer alan organlardır.

Kent Konseyi Gençlik Meclisleri Ulusal ölçekte örgütlenmiş olan Ulusal Gençlik Parlamentosu ile iş birliği içerisinde örgütlenen demokratik bir oluşumdur. Gençlerin, meclis çatısı altında yaratılan uzlaşma ortamı içerisinde, dil, din, ırk, kültür, sınıf, eğitim ve cinsiyet farkı gözetmeksizin kentin sürdürülebilir gelişmesinin temelini oluşturacak politikaların yaratılmasında ve öncelikli sorunların belirlenerek bunların çözüm önerilerinin üretilmesine ve uygulanmasına katkıda bulunmalarını sağlar.

Kent konseyleri gençlik meclisleri ve eğitim çalışma grupları ile gençlerin eğitilmeleri yetiştirilmeleri, meslek sahibi olabilmeleri için çeşitli kurslara katılmaları, zararlı alışkanlıklardan korunmaları, sosyal ve kültürel faaliyetlerde yer alarak kendilerini yetiştirmeleri ve kent yönetiminde bilinçlenmeleri konusunda çeşitli faaliyetler yürütmektedir (Çukurçayır ve Eroğlu, 2009: 238).

2.2.1.1.3. Çocuk Meclisi

Kent konseyleri çocuk meclisleri, çocuk ölümlerinin azaltılması, anne ve çocuk sağlığının korunması, çocukların eğitiminin artırılması, sağlıklı bir toplumun yetiştirilmesi için zararlı alışkanlıklardan korunması için çeşitli alanlarda faaliyet yürütmektedirler.

2.2.1.2. Kent Konseyinin Görevleri

Kent konseylerin görevleri 5393 sayılı belediye kanunundaki kent konseyi yönetmeliğinde belirtmiştir. Yönetmeliğin 6. maddesinde görevleri şöyle sıralanmaktadır:

- Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamaktır. Bu maddedeki göreviyle, insanların içinde yaşadıkları ortak yaşam alanlarında daha çok söz sahibi olabilmeleri için demokrasinin sağladığı katılımlardan yararlanarak, insan içinde yaşadığı ortamı geliştirecek kararlar aldırmasıdır.
- Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamaktır. Bu madde 2009'da eklenmiştir. Yerel yönetimlerin gayesi olan içinde yaşadığı ortamı sürdürülebilir hale getirerek kendinden sonraki nesillere ortam sağlamak olmalıdır.
- Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasına katkıda bulunmaktır. Kente yapılan bir faaliyette o kentte yaşayan tüm insanların sorumluluğu vardır. Bu insanları sorumlu tutabilmek için insanları, faaliyetlerle ilgili söz sahibi kılmak gerekir ve onların görüşü alınarak bu faaliyetler yapılmalıdır.
- Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmektir. Avrupa Özerklik Şartının getirmiş olduğu yerellik ilkesi yerelin önemini artırarak orada yaşayan halkı yönetime katabilmektir. Böylece halkın tam olarak ne istediği ortaya çıkarılmış olacaktır. Halkı yönetime katarak demokrasi kültürü gelişecek insanların ileri demokrasiye inancı artacaktır.
- Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmektir. Yaşadığımız yeri korumak sadece devlete verilen bir görev değildir. Eğer kendi yaşadığı yeri vatandaş korumazsa, bulunduğu yeri kendisi için bir sürgün yeri olarak görebilir.
- Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmaktır. Yaşadığımız dünyada zaman ilerledikçe israf artmaktadır. İnsanlar israfın önüne geçebilmek için, en küçük birimden en büyük birime kadar israf etmeme kültürü geliştirmelidir.

- Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemektir.
- Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
- Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamaktır. Çocukların, küçük yaşta çalıştırılma ortamını belirlemesi gerekir, çünkü çocuk her ortamda çalıştırılmamalıdır. Gençlere yönelik faaliyetlerde, gençlerin kötü alışkanlıklarından kurtulması için onlara çeşitli sosyal aktiviteler sağlanmalı ve onlara çalışma ortamını sağlayarak gençleri topluma kazandırmalıdır.
- Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak.
- Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır. Ne yazık ki şimdiki Türkiye ortamında, kent konseylerinin kararlarının önemi azaldığı için kent konseyi, sadece görüşlerini belirtmekten öteye gidememiştir. Alınan kararların gerçekleştirilmesinde en büyük sorun ise kararın belediye başkanının iki dudağı arasında çıkacak söze kalmasıdır. Bu da kent konseylerindeki üyeleri isteksiz hale getirmektedir.

2.2.1.3. Kent Konseyinin Oluşumu

Kent konseyinin oluşumunu, kent konseyi yönetmeliğinin 6. Maddesinde şöyle belirtilmiştir:

- Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde, 8 inci maddede belirtilen üyelerden oluşur.
- Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer.
- Divan kurulunun oluşturulmasından sonra, kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir. Kent konseylerinin başkanları doğrudan halk tarafından

seçilmeleri gerekmektedir. Çünkü kent konseyi içindeki üyeler 10'a kadar atama yoluyla gerçekleşmiştir. Atama ile gelen kişilerin kent konseyi başkanını seçmesi ileri demokrasilerde olmaması gereken bir durum yaşanmaktadır. Halkın seçimi kent konseyi başkanını daha da güçlendirecektir.

2.2.1.4. Kent Konseyinin Organları

Kent konseyi organlarını, kent konseyi yönetmenliği, aşağıdaki şekilde dile getirmiştir. Madde 9, dört organın neler olduğunu belirtmiş, madde 10 ise bunların görevlerini açıklamıştır.

2.2.1.4.1. Genel Kurul

Kent konseyinin en yetkili organı olup 8 inci maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır. Genel kurula kent konseyi başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder. Genel kurul; yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler (md.10). Kent konseyinin başkanının bulunmadığı takdirde, en yaşlı kişinin seçimi Osmanlı hanedan üyelerinden gelen bir gelenektir. Günümüzde en yaşlı kişi yerine oylarla seçilecek bir kişi başkanlığı yapılmalıdır..

2.2.1.4.2. Yürütme Kurulu

Genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclis başkanlarının da yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı, bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder. Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler (md.11). Kent konseyinin başkanının bulunmadığı takdirde, en yaşlı kişinin seçimi de aynı genel kurulda olduğu gibi Osmanlı hanedan üyelerinden gelen bir gelenektir.

2.2.1.4.3. Meclisler ve Çalışma Grupları

Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma gurupları oluşturabilir. Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir. Meclislerde ve çalışma guruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur (md.12). Meclis ve çalışma gruplarının aldığı kararların belediye meclisinde etkili olabilmesi için, kent konseyi üyelerinin bir kısmının belediye meclis üyesi de olması gerekir. Yoksa belediye meclisi kendi istekleri yönünde hareket eder.

2.2.1.4.4. Kent Konseyi Başkanı

Genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır. Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur. Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşiminde tamamlanır. Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekâlet eder (md.11/A).

2.2.1.5. Kent Konseyinin Çalışma İlkeleri

Kent konseyleri çalışma ilkeleri, kent konseyinin yönetmeliğin 7. maddesinde sayılmıştır. O ilkeler şunlardır:

- Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.
- YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,
- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslararası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

- Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,
- Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözetererek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,
- Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,
- Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

2.2.1.6. Kent Konseyinin Yaptırım Gücü

Yerelde katılımı sağlayan kent konseyleri bir danışma kurulu niteliğinde olup, aldıkları kararların herhangi bir yaptırımı yoktur. Antik Yunandan tutun da günümüze kadar yereldeki halkın katılımını sağlamak için çeşitli yollar denenmiştir. Demokrasinin beşiği olarak adlandırılan yerel yönetimler katılımcılığı artırmak için kent konseyleri en büyük unsurlardan bir tanesidir diyebiliriz.

Kent Konseyi'ni oluşturan üyelerin (özellikle, sivil toplum kuruluşlarının) ortaya getirdiği temel endişenin, kendilerinden gelen görüş ve önerilerin, yerel karar alma süreci üzerinde gerçek bir etkisinin bulunup bulunmadığı konusunda olduğu görülmektedir. Katılımda alınan görüş ve düşüncelerin herhangi bir yaptırımı yoktur, belediye isterse uygular isterse uygulamaz. Onun için kent konseylerinin kendilerine olan güveni azalmıştır.

2.2.1.7. Kent Konseyine Üyelik

Kent konseyinin üyeliği, kent konseyi yönetmeliğinin 8. maddesinde belirtilmiş ve hangi temsilciler olacağı anlatılmıştır. Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur. Mahallenin en büyük mülki amirinin konsey üyesi olmaması gerekir. Eğer üye olacaksa halka sorularak, halkın kararıyla üye olmalıdır. Valiler, kaymakamlar ve kamu kurum ve kuruluşları temsilci göndermemeli, bunları doğrudan halk seçmelidir. Eğer bu

kurumlar temsilci gönderecekse bunlara da seçim uygulanmalıdır. Bir de, kent konseyleri üyelerinin çoğunlukla belediye elemanlarından oluşması gibi durumlarda konsey, belediyenin bir yan kuruluşu olarak algılanmaktadır. Bunun önüne geçilmesi için belediye üye sayısının azaltılması gerekir. Kent konseyinin üyeleri (Kent Konsey Yönetmeliği, m. 8):

- Mahallenin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- Belediye başkanı veya temsilcisi,
- Sayısı 10'u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30'unu geçmemek ve 20'den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

2.2.1.8. Kent Konseyinin Mali Yapısı

Kent konseyin mali yapısı yönetmeliğin 16. Maddesi'nde belirtilmiştir, yönetmenliğe göre:

Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar. YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağrısı ile yapılır. Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır. Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar.

Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur. Kent konseyinin mali yapısına belediyenin yardım etmesi, tıpkı bir belediyenin ayrı bir bütçesinin olmamasına benzer. Ayrı bir bütçesi olmayan belediye merkezin eline mahkûmdur. Merkezin aldığı kararları uygulamak zorundadır ve merkeze ters düşemez. Kent konseyinin de ayrı bir bütçesinin olmaması, belediyeden aynı ve nakdi yardım alması onu, belediyeye bağımlı hale getirmiştir. Tıpkı, çalışmayıp babasının parasıyla geçinen bir kişinin ondan para aldığı sürece onun kararlarıyla hareket etmek zorunda olması gibidir. Baba para verdiği için çocuk onun sözünden çıkmaz, çıktığı an para alamayacağını bilir ve kendi kararlarını kendisi alamaz. Onunla ilgili kararları da baba verir, o uygular. Kent konseylerinin ayrı bütçesinin olmaması, baba parasıyla geçinmeye benzer. Kent konseylerinin ayrı bir bütçesinin olması ama denetiminin de yapılması gerekir.

2.2.1.9. Kent Konseyinin Yerel Gündem 21 Sürecindeki Konumu

Kent konseyleri, 5393 sayılı yeni Belediye Yasası'nın 76. Maddesinde öngörülmüş katılımı ve demokratikleşmeyi kurumsallaştıran bir mekanizmadır. Batı'daki örneklerin aksine yürütme yetkisi olmayan ve yalnızca "danışma" mekanizması olarak öngörülen bir sistemdir (Çukurçayır, 2011: 171).

Türkiye'de "Yerel gündem 21'lerin Türkiye'de Tanıtılması ve Geliştirilmesi" başlıklı projede kent konseylerinin ve yerel yönetimlerin diğer katılım yolları üzerinde durulmuştur. Projenin birinci aşamasında 18 aylık bir süre verilmiş ve bu aşama iki hedefte toplanmıştır. İkinci hedefinde ise ilgili grupların ve kent konseylerinin bu proje ile ilgili katılımını artırarak daha çok insana ulaşabilmektir.

Yerel Gündem 21 sürecindeki kentlerde, yalnızca Türkiye'de değil, başka ülkelerde de ilgi ve takdirle izlenen uygulamalar sergilenmektedir. Yerel eylem planlamasının belkemiğini oluşturulan katılımcı süreçler, her kentin kendine özgü koşullarının, değerinin ve önceliklerinin sergilendiği yapılar ve yöntemler yürütülmektedir. Bununla birlikte, farklı kentlerdeki uygulamalarda birçok ortak yön olduğu görülmektedir. Genelde, başlıca katılımcı yapılar, "kent konseyleri" adıyla yerel ilgi grupları tarafından oluşturulan platformlardan, çalışma gruplarından, mahalleye yönelik çalışmalardan, kadın ve gençlik meclislerinden ve özel ilgi gruplarına yönelik çocuklar, yaşlılar ve engelliler platformlarından oluşmaktadır (Görmez, Ökmen, 2009: 124). Yerel Gündem 21 temelinde, sürdürülebilir kalkınma vardır. Yaşamın sürdürülebilir

olması, yerel ya da merkezden yapılan çalışmalarda insanın geleceğe yönelik bir tehdit unsuru olmaması gerekir. Yerel Gündem 21 ilgili bazı konulara bakıldığında:

- Atmosferin korunması,
- Ormansızlaşma ile mücadele,
- Yoksullukla mücadele,
- İnsan sağlığının korunması ve kollanması,
- Sürdürülebilir tarımın ve kırsal kalkınmanın desteklenmesi,
- Sürdürülebilir gelişmede çocuklar ve gençlik,
- Katı atıkların ve atık suların çevresel açıdan sağlıklı bir şekilde yönetimini sağlamak.

Yukarıdaki saydığımız bu konuların tamamı, yerelde olsun genelde olsun bütün herkesi ilgilendiren konular olduğu için, kent konseylerinin bunlarla ilgili söz hakkı olması çok doğaldır. Kent konseyleri yerelde kadın, çocuk, yaşlı, genç bütün toplumu ilgilendirecek konularda söz hakkına sahiptir. Bu nedenle kişilerin YG21 çalışmalarına katılması ve görüşlerini bildirmesi katılımcılığı artırmaktadır.

2.2.1.10. Kent Konseyleri ve Katılımcı Demokrasi

“Halk tarafından yönetim” formülünde ifadesini bulan klasik demokrasi teorisi, bütün ergin vatandaşların hür ve eşit iradeleriyle toplum yönetime katılmaları anlayışına dayanır. Ancak, çağdaş demokrasilerde pratiğin bu “ideal” demokrasi anlayışına tam olarak uygun düştüğünü iddia edebilmek pek mümkün görünmemektedir. Gerçekçi gözlemler, teori ile pratik arasında oldukça geniş bir mesafenin bulunduğunu ortaya koymuştur (Kapani, 2010: 151).

Temsili demokrasilerde, halk kendisini yönetecek yöneticileri seçmek için 4 yılda bir ya da 5 yılda bir seçime giderek demokrasilere katılım sağlar. İleri demokrasilerde yalnızca bir sefer oy kullanmak yeterli olmamaktadır. Onun için çeşitli katılım yöntemleri denenir. Yerel yönetimlerde özellikle belediye yönetimi olduğu yerlerde, kent konseyleri bu katılımcılık açısından önemli bir yere sahiptir. Vatandaş yereldeki konulara müdahil olabilmek için, kent konseyleri vasıtasıyla sesini duyurabilmektedir.

Katılımcı bir yerel yönetim modeli oluşturulması ve yerel alanın güçlendirilmesi çerçevesinde, 5393 sayılı Belediye Yasası'nda bilgi edinme hakkı kapsamında meclis kararlarının ve ihtisas komisyonu raporlarının halka duyurulması ve isteyenlere verilmesi 24. Maddede düzenlenmiştir; ancak meclis kararlarının belirli bir bedel karşılığında verilebileceği hükme bağlanmıştır. Encümen kararlarıyla ilgili böyle bir düzenlemeye gidilmemiştir. Kent konseyi kararlarının halka duyurulması gerektiği ile ilgili bir düzenleme yer almamaktadır (Çukurçayır, 2007: 382). Kent konseylerinin yapılan bütün çalışmaların halka duyurulması ile ilgili düzenlemenin yer almaması, bunu halka duyurmayacağı anlamına gelmemelidir. Çünkü alınan bütün kent konseyleri kararları, halkı ilgilendireceği için halka duyurulması gerekir. İleri demokrasinin gereği olan yönetimde şeffaflık, kent konseylerinde de olmalıdır.

2.2.1.11. Kent Konseylerinde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Kent konseyinde alınan kararların ve dile getirilen düşüncülerin doğrudan bir yaptırım gücü yoktur. Ancak bu durum, kent konseyi kararlarının tamamen etkisiz olduğu anlamına gelmemektedir. Çünkü kent konseyinde ortaya çıkan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilecektir. Bilindiği gibi belediyelerin temel karar organları meclislerdir. Kent konseylerinde dile getirilen görüşlerin burada öncelikli olarak görüşülmesi demokratik katılım imkânı bakımından önemlidir. Bu durumda kent meclisleri, kent yönetimi üzerinde bir baskı unsuru olarak kamuoyu görevi üstlenecektir (Çaha ve diğerleri, 2005: 61).

Kent konseyleri ile ilgili olarak bazı düzenlemeler yapılmalıdır. Bu konseylerin daha etkin hale gelmesi için belediye yönetimlerinin yılda birkaç kez kent konseylerine bilgi vermesi, karşılıklı görüş alış verişinin yapılması önemli bir ihtiyaçtır. Ayrıca, kent konseylerine katılım hakkı olan meslek kuruluşları, sendika temsilcileri, üniversite temsilcileri, sivil toplum kuruluş temsilcileri gibi özel ve tüzel kişiler zaten bir şekilde örgütlenip sesini duyurabilen gruplardır. Bunların yanında daha zor örgütlenen ve örgütlenemeyen, sesini duyuramayan toplumun zayıf kesimini oluşturan çocuklar, yaşlılar, özürlüler, kadınlar ve benzeri grupların da katılımını sağlayacak bir yapılanma oluşturulmalıdır (Çaha ve Diğerleri, 2005: 61-62).

Kent konseyi kurulurken üyelerin yaklaşık 10'u geçmemek kaydıyla atamayla gelmesi, kent konseyini daha güçsüz hale getirmiştir. Belediye meclisi üyeleri halk

tarafından seçildiği için daima daha güçlüdür. Kent konseyi aldığı kararlarda belediye meclisi ile ters düşerse bu kararlar onaylanmayabilir.

2.2.1.12. Kent Konseyleri İçin Neler Sorgulanabilir

Kent konseyleri hukuki temellerine, organlarına, karar alıcılarında, planlamalarında vb. konularında şöyle sorgulanabilir:

1. Örgütsel yapının hukuki temellerine uyulmaması (temsilcilerin ve organların seçimi)
 - Meclis üyesinin Kent Konseyi Başkanı olması
 - Kent Konseyi üyesi olmayan kişilerin Kent Konseyi Başkanı ve Yürütme Kurulu üyesi yapılması, sorumluluklara dâhil edilmesi,
2. Örgütsel yapının hukuki dayanaklarının kullanılarak yasal karar alıcıların yeniden kent konseyi örgütlenmesi içinde temsillerinin sağlanması
 - Belediye Başkanının Kent Konseyi Başkanı olması,
3. Kent Konseyi ve Yürütme Kurulunun, Belediye Başkanı tarafından biçimlendirilmesi
4. Örgütsel yapı ile görevlerinin gerektirdiği sorumlulukları taşıyamama (Kent Konseyi başkanının, çalışma gruplarının ve belediye meclisinin karşılıklı ilişkileri)
 - Oluşturulan çalışma gruplarının faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin olmaması, meclise 76. madde gereğince gönderilmesi gereken kararların oluşturulmasının veya gönderilmesinin Engellenmesi (bürokratik sabotaj)
 - Kent Konseyi çalışmalarının Belediye'nin Yıllık Faaliyet Raporlarına alınması gereğine uyulmaması,
 - Kent Konseylerinin genelde Stratejik Planlama çalışmalarına katılmaması,
 - Kent Konseyi Çalışma gruplarının, Kent Konseyi üyelerinin dışında belirlenmesi ve talimatlarla yürütülmesi,
 - Kent Konseyinin, görevleri ve felsefesi dışındaki faaliyetlere yönlendirilmesi; belediyelerin görevli olduğu konularda rutin olarak yapılan çalışmaların kent konseyi çalışması gibi gösterilmesi, kamu, özel ve sivil ortaklı çalışma felsefesine uyulmaması,
 - Kent Konseyi üyelerinin bilgisi dışında özellikle Yürütme Kurulunca faaliyetlerin sürdürülmesi, sonradan hangi ülkeler, kentlere gidildiği ve işler yapıldığı bilgisinin, Kent Konseyi çalışmaları gibi üyelere duyurulması,
5. Kent Konseyi ile Belediye Örgütlenmesi arasındaki kurumsal ilişkiler ağına ilişkin yasal mevzuatta linklerin kurulmaması,

- Faaliyetlerin, belediye birimlerince değerlendirilip yerine getirilmesi için kurumsal ilişkilerin yapılandırılmaması,
 - Belediye Meclis üyelerinin ve Belediye Başkanının, Kent Konseyine karşı sorumluluğunun açıkça görev ve sorumluluklar listesinde yasal olarak bulunmaması, Kent Konseyleri başlığı altında genel tanısı verilen, md. 76'nın 5393 sayılı belediye kanununda yer almasından dolayı Belediye Yönetimi ile sorumluluk doğduğunun tahminleşmesi,
 - Yasal-kurumsal irtibatlandırmanın öneminin gerek belediye çalışanları, gerekse kent konseyi temsilcileri tarafından algılanmaması,
6. Kent Konseyi ile Kalkınma Ajansları arasındaki yasal-kurumsal irtibatlandırmanın güncelleştirilmemesi,
- Kalkınma Ajanslarının Kalkınma Kurullarına belediyelerden temsilcilerin gelmesi, hatta Büyükşehir Belediye Başkanlarının Yönetim Kurullarında yer almasının dışında bir yasal bağlantı bulunmaması, belediye faaliyetleri ile Ajans faaliyetlerinin birbirinden bağımsız planlanması, oysa yabancı ülke örneklerinde bütünleşiklik sağlanmıştır,
 - Belediyelerin sosyal ve ekonomik projelerinde Ajansla işbirliğini sürekli yer vermemesi, önemli konular olarak görülmektedir. Aslında bütün bu sorgulananlar performans değerlendirmesine konu olan süreçlerdir (Toprak, 2011: 5-9).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ UYGULAMASI

Kent Konseyleri, mahalle ya da köy düzeyinden yukarıya doğru örgütlenerek, sivil toplum temsilcileri ve diğer kent paydaşlarının yerel yönetimlerin çalışmalarını denetlemek ve karar alma süreçlerinin daha demokratik ve katılımcı olmasını sağlamak amacıyla kanunla kurulmuş platformlardır (TESEV, 2008: 89).

Kent Konseyleri 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği'ne dayanarak kurulmuş yapılardır. Kuruluş amaçları; “kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmektir. Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzmanlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını ifade eder (Kent Konseyi Yönetmeliği, m/1, m/4). Küçükçekmece Kent Konseyi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın sağladığı İstanbul ilçeleri arasında en iyi örneklerden birisidir.

Bu bölümde Küçükçekmece Kent Konseyi çalışmalarını, kuruluşunu, amaçlarını, organlarını, üye yapısını, çalışma gruplarını, toplantılarını ele alarak konunun pratiğe dökülmesine gayret göstereceğiz.

3.1. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ ÇALIŞMALARI

Kurumsal olarak kent konseyinin yaptığı çalışmalar şunlardır:

- Sekreteryaya güçlendirilmiştir,
- Resmi prosedürler yerleştirilmiştir,
- İlçede, ülkede, dünyada alanında uzman kişiler, toplum önderleri, projelerin içerisine dâhil edilmiş, bir araya gelinmiş, ilçenin sorunları görüşülmüştür,

- Düşünce paylaşımı toplantıları gerçekleştirilmiştir,
- Konseyin web sitesinin içeriği hazırlanmış, yayınlanmış duruma getirilmiştir,
- Üyeler arasında iletişim güçlendirilmesi için mail grupları oluşturulmuştur,
- İlçede müftülük ile görüşülmüş ve sorunlar iletilmiştir,
- İlçede muhtarlar ile toplantı yapılmış, ilçe sorunları mahalleler boyutunda görüşülmüştür,
- İlçede tüm siyasi partilerin liderleriyle aynı platformda ilçe sorunları görüşülmüştür,
- Sivil toplum kuruluşları ile toplantılar gerçekleştirilmiştir,
- İlçede eğitimcilerle toplantılar gerçekleştirilmiş ve ilçenin eğitim sorunları giderilmeye çalışılmıştır (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin kadın meclisinin gerçekleştirdiği çalışmalar şunlardır:

- Yerel Gündem 21'e proje ortağı olunması,
- Küçükçekmece kadın platformu projesi,
- Kadın meclisleri toplantısı,
- Psiko-Drama dersleri,
- Kadın ve siyaset konulu seminer,
- Kadın hakları paneli,
- Genç kadınların istihdam projesi,
- Çevre bilincinin gerçekleştirilmesi projeleri gerçekleştirmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin gençlik meclisinin gerçekleştirdiği faaliyetler şunlardır:

- "Küçükçekmece Öğrenci Platformu",
- "İzmarit Toplama" etkinliği,

- Madde bağımlılığına karşı bilinçlendirme çabaları,

Madde bağımlılığı ile ilgili bilgilendirmek için İstanbul Aydın Üniversitesi'nde konferans verilmiştir, ama bunun tüm ilçenin gençlerine ulaşım ulaşımadığı bilinmemektedir. İlçenin tüm gençlerine ulaşılması ve onların katılımı için, önceden mahalle bazında duyurulması gerekmektedir.

- “Seçim Sizin” programı,
- “Geç Değil Genç” kampanyasına katılım,
- TBMM gençlik komitesinde 8 kişilik genç ekip misafir edilmesi gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin engelliler meclisinin gerçekleştirdiği çalışmaları şunlardır:

- Okuma yazma bilmeyen engellilerin tespit edilmesi,
- Evden çıkamayan engelliler grubu için okuma yazma kursu açılması görüşmeleri,
- “Kardeş Aile” projesi,
- “Engelli Hakları” kitapçılığı hazırlanması,
- Engellilerin kullanımına uygun olmayan yerlere rampa yapılması için ilgili kurumlara dilekçe verilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin çocuk meclisinin gerçekleştirdiği çalışmaları şunlardır:

- Ağaç dikme kampanyası,
- Kitap yardımı kampanyası gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

3.1.1. Küçükçekmece Kent Konseyi

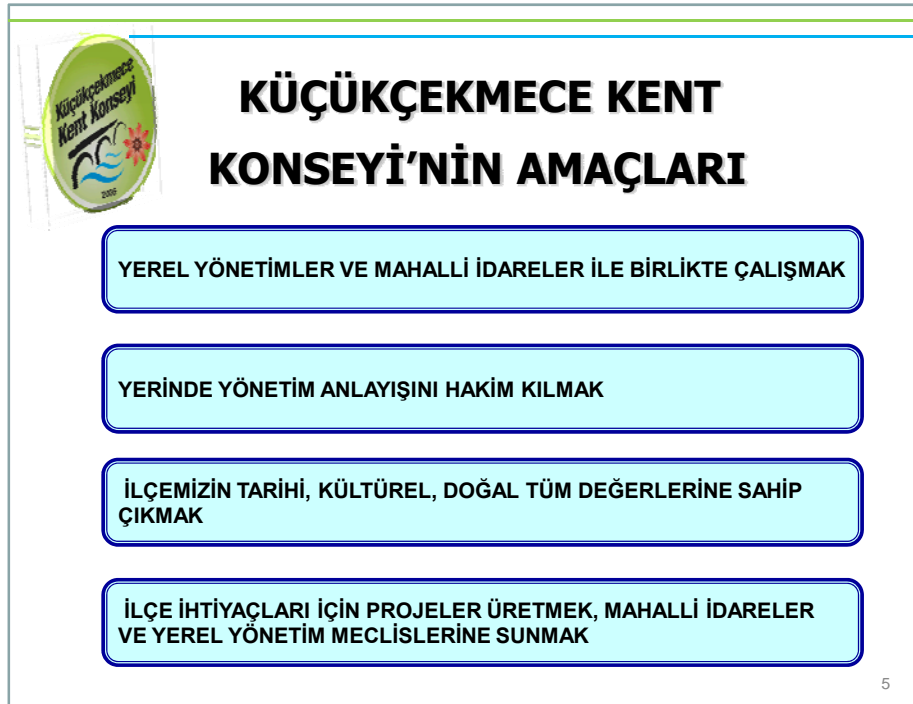
Burada Küçükçekmece kent konseyi kuruluşu ve gelişimi, amaçları, ilkeleri, organları ele alınacaktır.

3.1.1.1. Kuruluşu ve Gelişimi

Küçükçekmece Kent Konseyi 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi gereğince kurulmuş olup, 08.10.2006 gün ve 26313 sayılı resmi gazetede yayınlanan Kent Konseyi Yönetmeliği uyarınca, Küçükçekmece Kent Konseyi 23.12.2006 tarihinde 1. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nı yaparak göreve başlamıştır. İlk genel kurul toplantısı 2006 yılında yapıldı, ondan sonra 2007 yılında 1, 2008 yılında 2, 2009 yılında 1, 2010 yılında 2, 2011 yılında 2 genel kurul toplantısı yapılmıştır. 2010 yılında 6 yürütme kurulu toplantısı ve 83 karar alınmıştır. 2009 yılında 2 yürütme kurulu toplantısı ve 38 karar alınmıştır. 2011 yılında ise 8 yürütme kurulu toplantısı ve 120 karar alınmıştır (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011). 2011 yılında yeni bir basın bürosu oluşturulmuş ve internet sitesi açılmıştır.

3.1.1.2. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Amaçları

Tablo 3. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Amaçları

Kaynak, Küçükçekmece Kent Konseyi Faaliyetleri, 2010-2011.

Kent konseyinin amaçları içerisinde olan, yerel yönetimlerle birlikte çalışmak konusunda da, Küçükçekmece Kent Konseyi, ilçe belediyesiyle işbirliği içerisinde olarak görevini yapmaktadır. Ama edindiğimiz bilgilere göre henüz diğer ilçe konseyleriyle ortaklaşa bir organizasyon içine girmemiştir.

Kent Konseyinin yerinden yönetimi hâkim kılmaktaki amacı, halkın yönetime katılmasını sağlamak ilçede yapılan çalışmalardan halkı haberdar etmektir. Ama Kent Konseyi Genel Sekreteri Faysal Güler’le yaptığımız görüşmede, halkın genellikle istekli olmadığını söylemiştir.

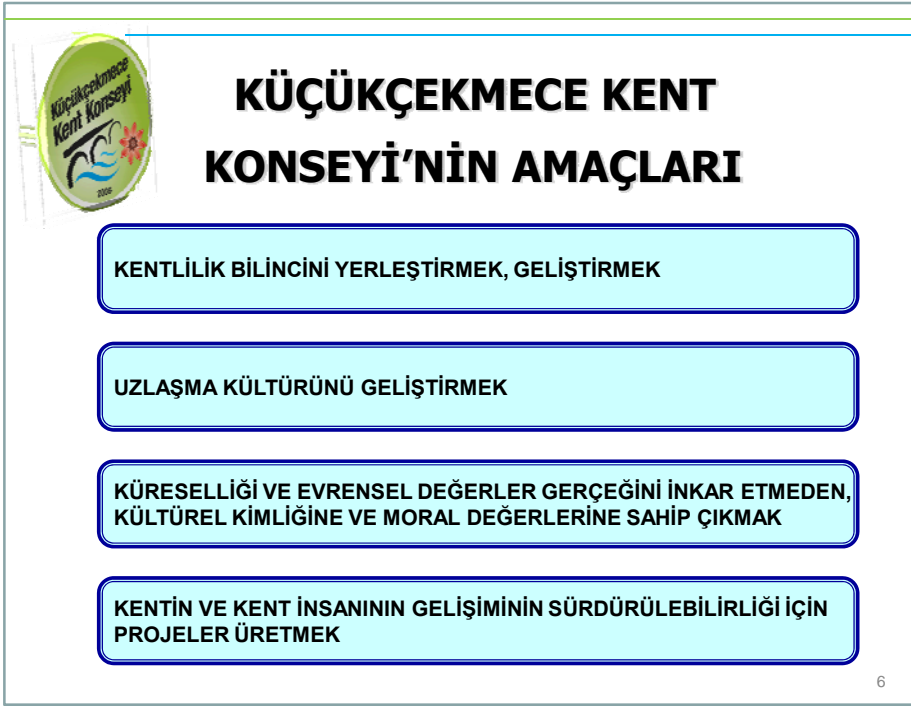
Ayrıca bölgenin tarihi ve doğal güzelliklerine sahip çıkmak sadece kâğıt üzerinde kalmış bir amaçtır. Bu bölgenin tarih ve doğal güzelliklerine sahip çıkılsaydı Küçükçekmece Gölü’nde bu kadar kirlilik olmaması gerekirdi.

KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ’NİN AMAÇLARI

- İLÇEMİZİN ÇAĞDAŞ BİR KENT HALİNE GELMESİNE KATKI SAĞLAMAK**
- ÇAĞDAŞ BİR KENTİ OLUŞTURAN DİSİPLİNERİ İLİNTİLİ OLDUĞU KURUMLARA SUNMAK**
- İNSAN İLİŞKİLERİNİN, ÇEVRE BİLİNCİNİN, SOSYAL YAŞANTININ EN ÜST DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİĞİ BİR KENT OLMAK**
- STK’LAR, SİYASİ PARTİLER, MESLEK ODALARI VE DÜŞÜNCE PLATFORMLARI İLE KOORDİNASYON İÇERİSİNDE HAREKET ETMEK**

7

3.1.1.3. İlkeleri

Tablo 4. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin İlkeleri

Kaynak, Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011

Yukarıda sayılan ilkeleri, hemen her kurum kendi ilkeleri olarak görmekte ve göstermektedir. Ama uygulamada bu kurumların ne kadar başarılı olduğu tartışmalıdır. Bu ilkelerden ziyade, daha akılcı ve reklam yapmadan, gerçekçi ilkeler yazılırsa daha inandırıcı olacaktır.

3.1.1.4. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Organları

Kent Konseyi Başkanı, genel kurul tarafından seçilir. Kent konsey başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır (m. 11/A).

Küçükçekmece Kent Konseyi başkanı 2011 yılına bakıldığında Dr. Mustafa Aydın'dır.

Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşiminde tamamlanır. Başkanın izin, hastalık veya başka sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kurulun en yaşlı üyesi vekâlet eder (m. 11/A). Kent konseyi başkanının seçimi, halk tarafından çoğunluk sistemiyle yapıldığı için bu seçim başkanı daha güçlü kılabilenmektedir. Çünkü halkın arkasında olduğu bir başkanın, kararları daha etkili olabilmektedir.

Yürütme Kurulu, genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclislerin başkanlarının yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder (m. 11). Küçükçekmece Kent Konseyi yürütme kurulunda aşağıdaki kişiler bulunmaktadır:

Dr. Mustafa Aydın, Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı

Şaban Gülbahar, Avrasya Birlik Başkanı

Gül Göktepe, Küçükçekmece Nükleer Araştırma Derneği Başkanı

Erhan İbak, BİSA Bidon Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı

Ayhan Ergün, Yeni Mahalle Muhtarı

Semra Aydın Avşar, Kadın Meclisi Başkanı

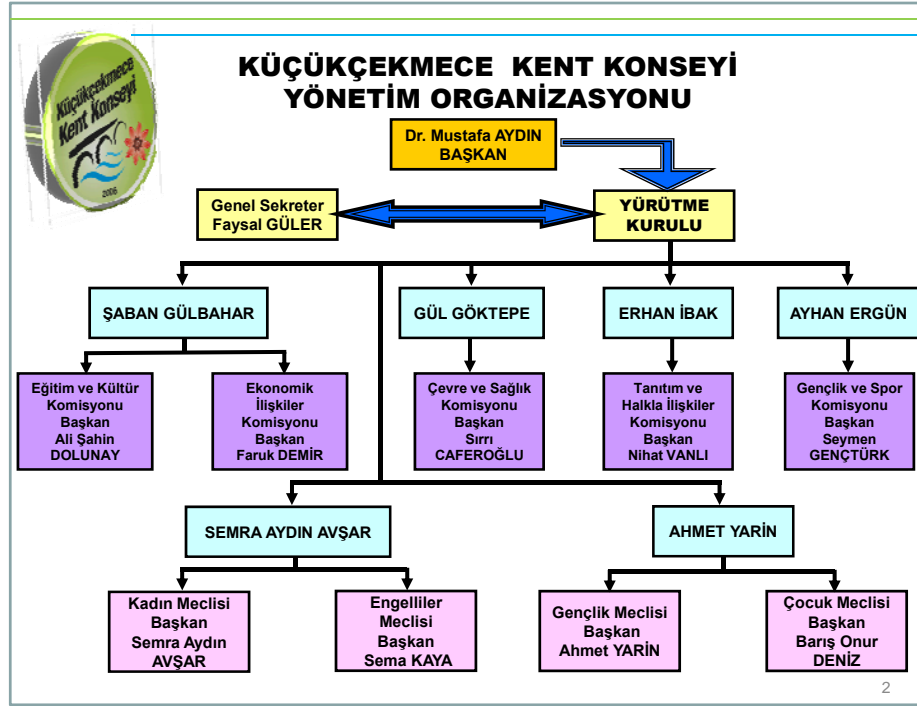
Ahmet Yarın, Gençlik Meclisi Başkanı

Genel Kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup 8. maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı, iki toplantıdan az olmamak üzere, salt çoğunluğu ile toplanır. Kent konsey başkanı bulunmadığı

toplantılarda yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder (m/10). 8. maddede bulunan kişileri, kent konseyi ele alırken aktarmıştık.

3.1.2. Küçükçekmece Kent Konseyi Üye Yapısı

Tablo 5. Küçükçekmece Kent Konseyi'nin Organizasyon Şeması

Kaynak, Küçükçekmece Kent Konseyi Faaliyetleri, 2010-2011.

3.2. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ ÇALIŞMA GRUPLARI

Küçükçekmece Kent Konseyi çalışma gruplarına bakıldığında, kadın meclisi, çocuk meclisi, gençlik meclisi ve engelliler meclisi bulunmaktadır. Burada bu meclislerin ilçe genelinde yaptıkları çalışmalar ve bu meclislerin genel olarak ne işe yaradığı ele alınacaktır.

3.2.1. Kadın Meclisi

Kent konseyleri kadın meclislerinde, sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla, kadının toplumsal rolünün güçlendirilmesi ve siyasi etkinliğinin artırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Özellikle Binyıl Kalkınma Hedeflerinin içinde “Cinsler Arası Eşitliğin Sağlanması ve Kadınların Toplumsal Rolünün Güçlendirilmesi” hedefi ile kent konseylerinin bu konuyla ilgili çalışmalarında artış gözlenmektedir (Çukurçayır ve Eroğlu, 2009: 238). Küçükçekmece Kent Konseyi, kadınlara yönelik çeşitli faaliyetler yürüterek, kadınları toplumsal hayatta daha da etkin hale getirmeye çalışmıştır. Bu faaliyetler şunlardır:

- Yerel Gündem 21’e proje ortağı olunması,
- ‘‘Küçükçekmece Kadın Platformu’’ projesi,
- Kadın meclisleri toplantısı,
- Psiko-Drama dersleri,
- ‘‘Kadın ve Siyaset’’ konulu seminer,
- ‘‘Kadın Hakları’’ paneli,
- ‘‘Genç Kadınların İstihdam’’ projesi,
- Çevre bilincinin gerçekleştirilmesi projeleri gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Yapılan proje ve etkinliklerle kadınları, toplumsal ve siyasal hayatta daha etkin hale getirilmeye çalışılmıştır.

3.2.2. Çocuk Meclisi

Kent konseylerinin meclislerinden biri olan çocuk meclisleri, çocuk ölümlerinin azaltılması, anne ve çocuk sağlığının korunması, çocukların eğitiminin artırılması, sağlıklı bir toplumda yetişmelerinin sağlanması, zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması

gibi çeşitli alanlarda önemli faaliyetler yürütmektedir (Çukurçayır ve Eroğlu, 2009: 239). Küçükçekmece kent konseyi çocuk meclisinin, çocuklara yönelik yaptığı ve yapacağı çalışmalar aşağıda bulunmaktadır:

- Ağaç dikme kampanyası,
- Kitap yardımı kampanyası gerçekleştirilmiştir.
- Zararlı maddelerle ilgili okullarda seminer,
- Sokak çocuklarının ve huzur evlerinin ziyaret edilmesi,
- Çocuk gelişimi ve aile içi şiddetin engellenmesi ile ilgi seminer,
- Mehmetçik dershanesi kitap bağıışı,
- İnternet kafelerin yasal düzenlemelere uygun çalışıp çalışmadığı gözlenip raporlanması gerçekleştirilecektir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Çocuk meclisi bazı ilçe konseylerinde bulunmakta fakat bazılarında da bulunmamaktadır. Örneğin, Bağcılar Kent Konseyi'nde çocuk meclisi yoktur.

3.2.3. Gençlik Meclisi

Yerel ve ulusal demokratikleşme sürecinde, gençlerin düşüncelerini açıkça ifade etmesi, siyasal ve sosyal yaşama katılması, sorunlara çözüm aşamasında aktif rol almasını sağlar. Gençlerin herhangi bir din, ırk, dil ve kültür farkı gözetmeksizin kentin veya ilçenin sürdürülebilir gelişmesinin temelini oluşturacak politikalara fikir beyan ederek, sorunlara çözüm önerilerinin üretilmesine ve uygulamasına katkıda bulunmalarını gerektirir.

Kent konseyleri, gençlik ve eğitim çalışma grupları ile gençlerin meslek sahibi olabilmeleri için, çeşitli kurslara katılmaları, zararlı alışkanlıklardan korunmaları, sosyal ve kültürel faaliyetlerde yer alarak kendilerini yetiştirmeleri ve kent yönetiminde bilinçlenmeleri konusunda çeşitli faaliyetler yürütmektedirler (Çukurçayır ve Eroğlu, 2009: 238).

Küçükçekmece kent konseyi, gençlik meclisi tarafından gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki gibi sıralanmakta:

- “Küçükçekmece Öğrenci Platformu”,
- AB projelerinde yer alma çalışmaları,

- Gençlik festivali düzenlenmesi,
- “İzmarit Toplama” etkinliği,
- Madde bağımlılığına karşı bilinçlendirme çabaları,
- “Seçim Sizin” programı,
- “Geç Değil Genç” kampanyasına katılım,
- TBMM gençlik komitesinde 8 kişilik genç ekip misafir edilmesi gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Küçükçekmece kent konseyi madde bağımlılığına karşı bilinçlendirme çabaları ile ilgili, İstanbul Aydın Üniversitesi’nde seminer verilmiştir.

3.2.4. Engelliler Meclisi

Engelli vatandaşları topluma kazandırmak için kent konseyleri gerçekleştirdiği faaliyetleri, daha etkin hale getirmeye çalışmaktadır. Küçükçekmece Kent Konseyi’nin engellilere yönelik yaptığı faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz:

- Okuma yazma bilmeyen engellilerin tespit edilmesi,
- Evden çıkamayan engelliler grubu için okuma yazma kursu açılması görüşmeleri,
- “Kardeş Aile” projesi,
- Engelli hakları kitapçılığı hazırlanması,
- Engellilerin kullanımına uygun olmayan yerlere rampa yapılması için ilgili kurumlara dilekçe verilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

Engellilere engelsiz bir ortam oluşması için, belediyelere büyük görevler düşmektedir. Ayrıca engelliler için en büyük sorunlardan biri olan, yol, kaldırım ve binalar ile toplu taşıma araçları gibi her türlü ortak alanlarda, belediyenin engellileri düşünerek hareket etmesi gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki her insan bir engelli adaydır. Engelliler meclisi kimi ilçe konseylerinde bulunmakla birlikte kimilerinde de yoktur. Örneğin, Bağcılar Kent Konseyinde engelliler meclisi bulunmamaktadır.

3.3. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ KOMİSYONLARI

Küçükçekmece kent konseyinin çalışmalarını daha etkin hale getirmek için komisyonlar oluşturulmuştur. Bu komisyonlar eğitim ve kültür komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu, ekonomik ilişkiler komisyonu, tanıtım ve halkla ilişkiler komisyonu ile gençlik ve spor komisyonu olarak sıralanabilir. Bu başlık altında komisyonların genel itibariyle gerçekleştirdiği çalışmalar ele alınacaktır.

3.3.1. Eğitim ve Kültür Komisyonu

Eğitim ve kültür komisyonunun işlevi, ilçede eğitimle ilgili her türlü gelişmeyi sağlayacak koşullar oluşturmak ve kültürün her alanda gelişmesini sağlayacak bu koşulların oluşturulmasına ön ayak olmaktır. Eğitim ve kültür komisyonunun bu unsurlarla ilgili yaptıkları faaliyetler şunlardır:

- Çocuk suçları konulu bilinçlendirme çalışmaları,
- Evde hasta, engelli, yaşlı bakımı, sertifika hazırlık programlarının hazırlık çalışmaları,
- Kentlilik bilinci ve yaşama kurallarıyla ilgili kısa film hazırlık çalışmaları,
- Tarihi sit alanlarının bakımı ve öğrencilerle bu alanlara gezi yapılarak gerekli çalışmaların yapılması,
- Evden çıkamayan engellilere periyodik olarak evlerine gidilerek temizliklerinin yapılması ile ilgili görüşmeler,
- Küçükçekmece kent konseyi ile Avrasya bir vakfı arasında yapılan bir protokolle, her cumartesi günü vakıf merkezinde güncel, siyasi, tarihi, politik, kültürel konularla ilgili uzman konuşmacılarla konferans,
- İstanbul Aydın Üniversitesi'nin katkılarıyla konferans, seminer, pek çok konularda yenilikçi, öncü programlar düzenlenmiş, eğitim ve kültür alanındaki konularda da ilçenin gelişimine katkı sağlanması çalışmaları gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011). Eğitim ve kültür komisyonunun gerçekleştirdiği faaliyetlere bakarak, bu çalışmaların ne kadar ciddi katkılar sağlamış olduğunu söyleyebiliriz.

3.3.2. Çevre ve Sağlık Komisyonu

Çevre ve sağlık komisyonu gerçekleştirdiği faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz:

- Küçükçekmece gölü havzasında doğal yaşamın sürdürülmesi ile ilgili faaliyetler yapılması,
- Geri dönüşüm uygulamalarının yaygınlık kazanması çalışmaları,
- Dere ıslah projesinin çevresel etkinliklerinin izlenmesi,
- Islah çalışması süreci sonucunda, ekosisteme zarar vermemek için gerekli tedbirler alınması gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

3.3.3. Ekonomik İlişkiler Komisyonu

İlçe genelinde ekonomik durumu iyi olmayan yurttaşlara yardımda bulunmak ve ilçenin ekonomik alanda iş adamlarını ilçeye buluşturmaktır. Ekonomik ilişkiler komisyonunun gerçekleştirdiği faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz:

- İhtiyaç sahiplerine kömür yardımı,
- Engelliler haftası dolayısıyla rampa yapılması,
- İlçenin iş dünyasıyla görüşme ve toplantılar,
- Avrasya bir vakfında tanınmış konuşmacı ve uzmanlar ile cumartesi günleri konferanslar düzenlemesi gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

3.3.4. Tanıtım ve Halkla İlişkiler Komisyonu

Tanıtım ve halkla ilişkiler komisyonunun gerçekleştirdiği faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz:

- Basın bürosunun oluşturulması,
- Web sitesinin içeriğinin oluşturulması,
- Tanıtım broşürleri hazırlanması,
- Vatandaş olarak sahip olduğumuz hakların bir kitapçık haline getirilmesi gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

3.3.5. Gençlik ve Spor Komisyonu

Gençlik ve spor kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleri şöyle sıralayabiliriz:

- Aile-sporcu ilişkisi paneli yapılması,
- Türk sporunun alt yapı ve kentsel yaşam paneli düzenlenmesi,
- Tekerlekli basketbol takımının kurulması,
- Okçuluk branşında Türkiye, Avrupa ve dünya dereceleri olan Mustafa Demir'in kulübe kazandırılması,
- Tesisleşmede belediye ile beraber çalışma yapılması,
- Amatör spor kulüplerinin arşiv görsellerinin sergilendiği resim sergisi,
- Takımların 1. ligde ve iller düzeyinde turnuvalara katılması,
- Küçükçekmece dostluk ve engelliler spor kulübü okçuluk branşı açılması gerçekleştirilmiştir (Küçükçekmece Kent Konseyleri Faaliyetleri, 2010-2011).

3.4. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ TOPLANTILARI

Burada Küçükçekmece kent konseyi toplantılarından 7. ve 8. olağan genel kurul toplantılarını ele almamızın sebebi, 2011 yılında toplantılar yapılması ve yazılı basında da bu toplantıların yer almış olmasıdır. 2008 yılında gerçekleştirilen on birinci genel kurul toplantısını ele almamızın nedeni ise kendilerini en başarılı kent konseyi olarak adlandırmaları ve o yıl itibariyle çok önemli adımlar atılmış olmasıdır.

7. Olağan Genel Kurulu, Nikâh Sarayı'nda toplandı. Toplantıda belediye başkanı Aziz Yeniay, hayata geçirilen projelerini anlattı. Avrasya merkezinin bir ay sonra temelini atılacağını söyleyen başkan, 40 bin kişilik bir gösteri merkezi olacağını ve burada yapılacak gösterilerle Küçükçekmece'nin daha iyi tanıtılacağını anlattı.

Toplantıda, Küçükçekmece Gölü ve havzasına önem verdiklerini belirten başkan, gölü koruma çalışmalarına devam edildiğini belirtti. Toplantıda kent konseyi başkanı Mustafa Aydın, kent konseyinin yeni kavram olduğu halde oldukça önemli ilerlemeler kat ettiklerini ve yeni bir basın bürosu oluşturduklarını ayrıca yakında internet sitelerinin açılacağını söyledi.

Küçükçekmece kent konseyi 8. Olağan Genel Kurulu da Nikâh Sarayı'nda toplandı.

Toplantıda son dönemde yaşanan değişim, yenilikler, eksiklikler tartışıldı. Bazı hizmetlerin yerel yönetime bırakılması gerektiği, yoksa artan ihtiyaçların kısa sürede karşılanamayacağı belirtildi.

Kent konseyi başkanı, kent konseylerinin hiçbir siyasi partiye taraf olmadan ve tüm halkı temsil etmek için kurulan kuruluşlar olduğunu belirtti. Ancak, halkı temsil etmek için gelen bütün kent konseyleri üyeleri seçimle gelmemekte, on kişiden çok olmamak üzere atamayla gelmektedir. Bunun giderilmesi için tüm üyelerin seçimle belirlenmesi gerekir.

Kent konseyi başkanı, bünyesinde bir kurum barındıran kent konseyinin, ilçede yaşanan sorunlar için belediye, müftülük, siyasi parti, eğitim ve sağlık kuruluşları gibi daha birçok kuruluşla işbirliği yaptığını belirtti.

Küçükçekmece Belediyesi Kent Konseyi, 2008 yılı 11. Genel Kurul toplantısını gerçekleştirdi. Yeni nikâh sarayının, çok amaçlı salonunda düzenlenen oturumda, ilçe genelindeki çalışmalar ele alındı. Toplantıda bir konuşma yapan Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay, “2010 Avrupa Kültür Başkenti İstanbul’a en hazır ilçeyiz” sözleriyle katılımcılardan büyük alkış aldı. Toplantıya, Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay’ın şu sözleri damgasını vurdu. Konuşmasına “Göreve geldiğimiz günden bu yana, Küçükçekmece’ye Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan toplam yatırımın dört katını gerçekleştirdik” sözleriyle başlayan Yeniay, şöyle devam etti: “Yerel yönetimler sadece kamusal alanda görev yapmakla sınırlı kalmamalı, aynı zamanda istihdam, güvenlik, sosyal yaşam, eğitim ve kültür alanında da eylem planı gerçekleştirmelidir. Göreve geldiğimizde Küçükçekmece bu bakımlardan sıfır noktasındaydı. İlk beş yıl için hedefimiz, diğer ilçelerin imkânlarına gereksinim duymaktan kurtulmaktı. Bunu başardık. İkinci beş yıllık dönemde ise bölgesinde lider bir Küçükçekmece inşa etmek istiyoruz.” Küçükçekmece Belediyesi yönetiminin gerçekleştirdiği çalışmaların temelini güçlü bir birlik ve koordineli çalışma olarak özetleyen Başkan Yeniay, “Yapılan yatırımlar, elde edilen başarılar lafla değil; planlı programlı çalışarak kazanıldı” şeklinde konuştu. Yeniay ayrıca “Bunların olması için yönetim olarak vizyonunuz, gerçekleştirmek istediğiniz hayallerinizin olması gerekir. şu anda olası bir İstanbul depremine karşı tedbirleri ele alan alt yapı çalışmalarımızda son aşamaya gelmiş bulunmaktayız” diyerek, gelinen son noktayı da özetledi. Küçükçekmece Kent Konseyi’nin, İstanbul’daki ilçe kent konseyleri arasında

çalışmaları itibariyle en başarılı örneği teşkil ettiğinin altını çizen Yeniay, yakın zamanda devreye girecek olan Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi'nin de müjdesini verdi. "Cennet Kültür ve Sanat Merkezimiz (CKSM) şu anda İstanbul'un en modern tiyatro sahnesine sahiptir. Haftada on iki tiyatro oyunuyla sadece Küçükçekmece'ye değil, tüm İstanbullu sanatseverlere hizmet veriyor. CKSM aynı zamanda 5400 öğrencimizin çeşitli dallarda eğitim gördüğü bir eğitim abidesidir. Ancak yakında hizmete girecek olan Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezi ile İstanbul'un en büyük ve en modern tiyatro sahnesi yine bizde olacaktır. 550 koltuk kapasiteli salonumuzun İstanbul sınırları içinde bir eşi daha yok. Bunu, 6500 evladımızın öğrenim göreceği eğitim-kültür kurslarıyla da destekleyerek, aynı anda on bin gencimizi yarınlara tam donanımlı olarak hazırlayacağız. Sözlerini "On beş yıl sonrasının Küçükçekmece'sinde buluşmak üzere" diyerek tamamladı (Küçükçekmece Belediyesi, 2008).

3.5. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ'NİN DİĞER İLÇE KONSEYLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Küçükçekmece Kent Konseyi diğer ilçelerle karşılaştırıldığında, Bağcılar Kent Konseyi Çalışma grupları şunlardır:

- Kadın meclisi
- Çocuk meclisi
- Gençlik meclisi çalışma grupları bulunmaktadır. Bu ilçeyle karşılaştırıldığında Küçükçekmece Kent Konseyi katılım açısından Bağcılar ilçesine göre daha çok katılım sağlamaktadır.

Sancaktepe Kent Konseyiyle karşılaştırdığında, Küçükçekmece Kent Konseyi katılım açısından daha dar bir kitleye hitap etmektedir çünkü Sancaktepe Kent Konseyi çalışma gruplarına bakıldığında:

- Emekliler meclisi
- Kadın meclisi
- Çocuk meclisi
- Gençlik meclisi
- Engelliler meclisi çalışma grupları bulunmaktadır. Küçükçekmece Kent Konseyi çalışma gruplarında emekliler meclisi bulunmamaktadır.

Kadıköy Kent Konseyinin çalışma gruplarına bakıldığında:

- Engelli meclisi
- Gençlik meclisi
- Kadın meclisi
- Çocuk meclisi çalışma grupları bulunmaktadır. Küçükçekmece'ye göre katılım aynı ise de Sancaktepe'ye göre katılım yelpazesi dardır.

Bağcılar, kent konseyini ilk başlatan belediyedir. 15 yıl önce istişare kurulu adıyla çalışmalarına başlatmıştır ancak Küçükçekmece Kent Konseyi 2006 yılında kurulmuştur.

Kadıköy Kent Konseyi 2004 yılında kurulmuş ancak Küçükçekmece Kent Konseyi 2006 yılında kurulmuştur. Her ikisinde ilçe kaymakamı yer almaktadır. Her ikisi de Kent Konseyi Yönetmeliğine uygun olarak çalışmaktadır. Ayrıca Kadıköy Kent Konseyinde işleyiş yönergesi bulunmaktadır buna karşın Küçükçekmece Kent Konseyinde sadece yönetmelik bulunmaktadır.

Kadıköy Kent Konseyi, genel kurulu yılda iki kez, yürütme kurulu ayda iki kez toplanmaktadır. Kadıköy Kent Konseyi ilk genel kurul toplantısını 28 Kasım 2007 günü yapmıştır. Yürütme kurulu toplantılarında alınan kararlar doğrultusunda düzenlenen panellerde gelecekteki Kadıköy'ün sağlığı, kültür sanatı, ulaşımı, imar ve planlaması tartışılmış, tespit edilen eksiklikler rapor haline getirilerek yürütme kurulunda görüşülmüştür. Düzenlenmiş olan panellerde tespit edilen sorunlar genel kurulda görüşülerek neler yapılabilirliği tartışılacaktır. Küçükçekmece Kent Konseyine bakıldığında ilk genel kurul toplantısı 2006 yılında yapılmıştır. 2007 yılında bir genel kurul toplantısı yapılmış, takip eden yıllarda yılda iki defa genel kurul toplantısı yapılmıştır. Küçükçekmece sağlığı, doğal ve kültür özellikleri, Küçükçekmece gölü temizliği vb sorunları görüşülmüştür.

3.6. KÜÇÜKÇEKMECE KENT KONSEYİ'NİN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIYLA İLİŞKİLERİ

Kent konseyinin; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere kurulacağı yönetmelikte vurgulanmıştır. Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda

bulunmak, yönetmelikte kent konseyinin görevleri arasında sayılmıştır. Ayrıca yönetmelikte kent konseyi üyelerinin ve konsey bünyesinde oluşturulacak olan farklı çalışma grupları ve meclislerde sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerinin de bulunması gerektiğinin öngörülmesi, sivil toplum kuruluşları ve kent konseyi arasında ilişkinin öneminin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Kent Konseyinin sivil toplum kuruluşları ile ortaklaşa gerçekleştireceği organizasyonların ve projelerin bu iki sivil oluşumun işlevselliğini ve etkililiğini artıracığı da iddia edilebilir (Usta, 2011: 208). Küçükçekmece Konseyi, sivil toplum kuruluşlarıyla ilişki halindedir. Nitekim KSİAD (Küçükçekmece Sanayi ve İşadamları Derneği), Küçükçekmece Kent Konseyini davet ederek, ilçenin sorunları hakkında fikir alış-verişinde bulunmuştur. Kent konseyinin çalışmalarını takip ettiklerini ve birlikte daha iyi amaçlar gerçekleştirmek için çaba sarf ettiklerini belirtmişlerdir. Sivil toplum kuruluşları kent konseyinin toplantılara katılarak fikir beyan etmeleri gerekir. Kanunda verilen haklarını uygulamada yansıtmaları gerekir.

Belediye Yasasında ve Kent Konseyi Yönetmeliğinde şeffaflığa sürekli vurgu yapılmasına rağmen kent konseylerine hangi sivil toplum örgütlerin hangi ölçütler gözetilerek davet edildiği belli değildir. Konsey yönetmeliğinde belirtilen konuyla ilgili dernek ve vakıf temsilcilerinin nasıl belirlendiği de belirsizdir (Batal, 2011: 89). Kent konseyleri yönetmeliğinde sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilerini açıkça belirtilmelidir.

SONUÇ

Demokrasinin gittikçe iyileşmeye başladığı dünyada insanlar katı yönetime karşı gelerek, kendi kendini yönetebildiği bir yönetim tarzını benimsemeye çalışmaktadır. Tekçi olan yönetim biçimleri yumuşamaya başlamış, devletler yerel yönetimlere önem verir hale gelmiştir. Fransa, 170 yıllık katı yönetim tarzını ve anayasadaki üniter yapısında farklılıklar oluşturarak değişime ayak uydurmaya çalışmıştır.

Bütün yetkileri elinde toplayan ve doğrudan yöneten bir merkezi yönetimde, üniter yapının aşırı diktası ön plana çıkmış, işlevselliği sağlama noktasının oluşmasını engellemiştir. Bu diktanın olumsuz etkilerinden uzaklaşmanın en iyi yolu ise yerel yönetimlere gereken önemin verilmesi olacaktır.

Yerel yönetimlerin önemi, yerel halkın yapılan çalışmalara siyasal olarak katılmasını gerektirir, zira katılım, yerel siyasetin can damarı gibidir. Katılım olmazsa, yerel siyaset ve yerel yönetimler önemini kaybeder. Yerel siyasete ve yerel yönetime katılımın birçok yöntemi bulunmaktadır. Halk toplantıları, referandum, internet üzerinden katılım vb. yöntemler bunlardan bazılarıdır. Bu yöntemlerin olabildiği kadar çok kullanımı, yerel halkı güçlü hale getirir ve halkın ihtiyacına göre hizmet yapılması, oluşmaya başlar.

Yurttaş odaklı bir yönetim anlayışının oluşması için çeşitli ilçelerdeki kurumların örgütlenmesi gerekir. Bu kurumların örgütlenmesi sonucunda, öncelikli olarak devleti yönetim değil, insanı yönetimin ön planda tutulduğu bir yönetim anlayışının benimsenmesi gerekir. Bu da yalnız demokrasi olan ülkelerde geçerlidir. Çünkü demokrasinin olduğu yerlerde bireyi ele alan yönetim tarzı benimsenir. Bireyden başlanarak, aile, mahalle, köy, ilçe, il şeklinde sıralanan yönetim anlayışının bulunması, yönetimin yerelden yapıldığının göstergesidir.

Yerel yönetimlerde halkın katılımını sağlamak için kurulan kent konseyleri, ilçe genelinde halkın sorunlarına çözüm arayışları için kurulmuştur. Halkın kent konseyi yoluyla yönetime katılabileceği, kendi yaşadığı yerde, kendi kararlarını, kendisinin verebileceği bir yönetim yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Kent konseyleri, oluşturduğu çalışma gruplarıyla, her kesimden insanın sorunlarına çözümler üretmeye çalışmaktadır. Yaşlı, genç, çocuk, engelli, kadın her türden topluluğu kapsayan meclisler oluşturularak sorunları ele almaya çalışmıştır.

Küçükçekmece Kent Konseyi, kendi ilçe sınırları içinde, sorunlara eğilmeye ve bu sorunları meclisler yoluyla gidermeye çalışmıştır. Kadın meclisiyle kadınların, çocuk meclisiyle çocukların, gençlik meclisiyle gençlerin, engelli meclisiyle engellilerin sorunları çözülmeye çalışılmıştır.

Küçükçekmece Kent Konseyi çalışma gruplarına bakıldığında:

- Kadın meclisi
- Engelli meclisi
- Çocuk meclisi
- Gençlik meclisi çalışma gruplarından oluşmaktadır.

Bütün bunlar katılım açısından yeterli görülmemektedir. Halkın katılımı artırmak için bu meclislerin dışında esnaflar meclisi, emekliler meclisi vb. meclisler oluşturularak halkın her kesimine ulaşabilmelidir. Ya da bu şekilde toplumsal bir ayrıma gitmeden bütün bir belde halkını kapsayan, herkesin duyup katılabileceği tarzda bir meclis tasarlanabilir.

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin diğer ilçelerle görünen bir işbirliği bulunmamaktadır. Bu yüzden diğer kent konseylerinin yaptığı çalışmalardan ve deneyimlerden mahrum kalmaktadır. Küçükçekmece Kent Konseyi diğer ilçe konseyleriyle birlikte çalışabilmelidir ve onların deneyimlerinden yararlanmalıdır. Bu deneyimlerden yararlanmak için zaman zaman bazı çalışmalarla birlikte hareket etmelidir.

Kent konseyi bütçesi belediye tarafından sağlanmaktadır. Bu yüzden belediyeye bağımlı hale gelmiştir. Kent konseyinin kendine özgü kent konseyi bütçesi olması özerkliğini arttıracaktır. Bu konuda ilgili mevzuatta değişiklikler önerilebilir.

Kent konseyi üyeleri sayısı 10'u geçmemek kaydıyla atamayla gelmektedir. Bu durum da, konseyin demokratikliğini zedelemektedir. Kent konseyi üyelerin tamamı seçimle belirlenmelidir.

Küçükçekmece Kent Konseyi'nin kadın meclisinin yaptığı çalışmalardan, çevre bilincinin gerçekleştirilmesi projesi sadece kağıt üzerinde kalmıştır. Eğer ciddi bir şekilde çalışılırsa Küçükçekmece Gölü'nün kirliliğiyle ilgili bazı önlemler alınırdı ama herhangi bir çalışma yapıldığı görülmemektedir. Kent konseyi yerel yönetimlerle birlikte ve eşgüdüm içinde çevre temizliğine önem verebilir. Ancak bu amacının

gerçekleştirmesi için herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Ayamama Deresi halen fabrikaların kirli suyu buraya akıtılmaktadır ve Ayamama Deresi bu güne kadar bir kanalizasyon olarak kullanılmıştır. Bu durum çevre ve insan sağlığına büyük bir oranda tehlike vermektedir.

Küçükçekmece Kent Konseyi gençlik meclisinin yaptığı çalışma ile madde bağımlıları için bir konferans düzenlenmiştir. Ancak bu toplantıya katılım beklenen seviyede gerçekteşmemiştir. Böylesine önemli programlarda katılımın istenen seviyede olabilmesi için duyurunun daha geniş yapılması ve program mahallinin herkesin kolayca ulaşabileceği bir yer olması gerekmektedir.

Sonuç olarak denilebilir ki; demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan yurttaş katılımı, yerel yönetimler vasıtasıyla daha etkin bir hale getirilebilir. Örneğin bir beldeyi yakından ilgilendiren konularda o beldede yaşayanlara danışılmalıdır. Halk kendi görüşünü daha katılımcı platformlarda dile getirebilmelidir. Bu konuda yerel yönetimlere, özellikle belediyelere düşen görev son derece önemlidir.

KAYNAKÇA

Akdeniz, Halil. “Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme ve Halk Katılımına Etkisi Bağlamında İnternet ve Toplumsal Katmanlaşma”. **Yerellik ve Politika (Küreselleşme Sürecinde Yerel Demokrasi)**. (Ed. Ayşegül Mengi). Ankara: İmge Kitabevi. 1. Baskı. Eylül 2007.

Yalçındağ, Selçuk. **Belediyelerimiz ve Halkla İlişiler**. Ankara: TODAİE Yay. 1996.

Azıklı, Sedat ve Hüseyin Özgür. “Belediye Organları ve Organlar Arası İlişkiler: Başkan, Meclis ve Encümen” **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2005.

Barber, Benjamin. **Güçlü Demokrasi**. Çeviren: Mehmet Beşikçi. 1. Basım. İstanbul: Ayrıntı Yayınları. Haziran 1995.

Bozlağan, Recep. **Liderlik Yaklaşımları ve Belediyeler**. İstanbul: Hayat Yayıncılık. 2005.

Bulut, Yakup. “Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler” **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2005.

Çukurçayır, M. Akif. “Siyasal Katılım Olanakları Açısından Yerel Siyaset: Yönetişim ve Yerel Alanda Yararlanabilecek Diğer Yöntemler” **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Eylül 2005.

Çukurçayır, M. Akif “Katılımcılık Açısından Belediye Yasasının İşlevselliği: Kent Konseyleri ve Öteki Mekanizmalar” **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar II: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Şubat 2007.

Çukurçayır, M. Akif. **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**. 3. Baskı. Konya: Çizgi Kitabevi. 2006.

Göymen, Korel. **Türkiye’de Kent Yönetimi**. 1. Basım. İstanbul: Boyut Kitapları. Eylül 1997.

Kapani, Münci. **Politika Bilimine Giriş**. 25. Basım. Ankara: Bilgi Yayınevi. Ekim 2010.

Nadaroğlu, Halil. **Mahalli İdareler**. 7. Basım. İstanbul: Beta Yayınevi. 2001.

Öner, Şerif. **Yeni Mevzuat Çerçevesinde Türkiye’de Belediye Yönetimi**. Ankara: Nobel Yayın Evi. Nisan 2006.

Öner, Şerif “Katılımcı Demokrasi Açısından Belediye Kanunu” **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2005.

Toprak, Zerrin. **Yerel Yönetimler**. 6. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2006.

Tortop, Nuri; Burhan Aykaç; Hüseyin Yaman ve M. Akif Özer. **Mahalli İdareler**. 1. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Evi. Eylül 2006.

Ulusoy, Ahmet ve Akdemir, Tekin. **Mahalli İdareler ‘Teori-Uygulama-Maliye’** 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık. 2010.

Akgündüz, Ahmed. **Osmanlı Devletinde Belediye Teşkilatı ve Belediye Kanunları**. İstanbul: Osmanlı Araştırmalar Vakfı 2005.

Şengül, Ramazan. **Yerel Yönetimler**. 1. Basım. Kocaeli: Umuttepe Yayınları, Şubat 2010.

Eryılmaz Bilal, **Kamu Yönetimi**. İstanbul: Erkam Matbaası, Eylül 2007.

Erdem, İsmail. **Yerel Siyaset ve Yerel Belediyecilik**. İstanbul: İlke Yayıncılık 2011.

Keleş, Ruşen. **Yerinden Yönetim ve Siyaset**. 6. Basım. İstanbul: Cem Yayınevi. Ocak 2009.

Özbudun, Ergun. **Türk Anayasa Hukuku**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2005.

Gözübüyük, Şeref. **Anayasa Hukuku**. 15. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, Ağustos 2007.

Ortaylı, İlber. **Türkiye Teşkilatı ve İdare Tarihi**. Ankara: Cedit Neşriyat 2008.

Özden, Kemal. **Ombudsman ve Türkiye’deki Tartışmalar**. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yay. 2010.

Aydın, Murat. **Sosyal Politikalar ve Yerel Yönetimler**. İstanbul: Yedirenk, İz Yay. 2008.

Arıkboğa, Erbay. Oktay, Tarkan. Yılmaz, Nail. **Yeniden Yapılandırma Sonrası Belediye Meclisleri**. 1. Basım. İstanbul: Beta Basım. Eylül 2007.

Koçak, Yüksel. **Karşılaştırmalı Yerel Yönetimler**. Ankara: Orion Kitabevi. 2008.

Çukurçayır, M. Akif. **Yerel Yönetimler Kuram Kurum ve Yeni Yaklaşımlar**. Konya: Çizgi Kitabevi. Şubat 2011.

Çarkçı, Akif. **Yerel Siyaset Üzerine Söyleşiler**. 1. Baskı. İstanbul: Şehir Yay. 2008.

Derdiman, R. Cengiz. **Yeni Düzenlemelere Göre Yerel Yönetimler**. 1. Baskı. İstanbul: Aktüel Yay. Mart 2005.

Kapucu, Naim. “Yeni yönetim yaklaşımları ve yerel yönetimler”. **Yerel ve Kentsel Politikalar**. (Ed. M. Akif Çukurçayır ve Ayşe Tekel). 1. Basım. Konya: Çizgi Kitabevi. Eylül 2003.

Özden, Kemal. **Ombudsman; Yeni Yönetim Anlayışı İçin Bir Model**. 1. Basım. İstanbul: Tasam Yay. Aralık 2005.

Çukurçayır, M. Akif. **Yurttaş Odaklı Yerel Yönetim**. 2. Baskı. Konya: Çizgi Kitabevi. Eylül 2009.

Aydın, Ahmet Hamdi. **Yerel Siyaset Yazıları**. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yay. Mart 2010.

Bilgiç, Veysel K. **Yerel Yönetimler**. Ankara: Yüzyıl Yay. 1998.

Göymen, Korel. **Türkiye’de Yerel Yönetişim ve Yerel Kalkınma**. İstanbul: Boyut Yay. 2010.

Bozlağan, Recep. Demirkaya, Yüksel. **Türkiye’de Yerel Yönetimler**. 1. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Mart 2008.

Kamalak, İhsan. “Sosyal Demokrasi ve Yerel Yönetimlerde Gecikmiş Bir Adım”. **Yerel Yönetimlerde Sosyal Demokrasi Toplumcu Belediyecilik Teorik Yaklaşımlar, Türkiye Uygulamaları**. (Der. Hüseyin Gül, İhsan Kamalak). İstanbul: Kalkedon Yay.

Çukurçayır, M. Akif. “Katılımcılık Açısından Belediye Yasasının İşlevselliği: Kent Konseyleri ve Öteki Mekanizmalar”. **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-2: Uygulama** (Ed. Hüseyin Özgür, Muhammet Kösecik). 1. Basım. Ankara: Şubat 2007.

Akbulut, Örsan. “Türkiye’de Uygulanan Yerel Seçim Sistemlerin Evrimi”. **Yerel Yönetimlerin Sempozyumu Bildirileri** (Haz. Birgül A. Güler ve Ayşegül Sabuktay). Ankara: TODAİE Yay. 2000.

Göktürk, Atilla, Kavili, Sultan. “Yerel Gündem 21 ve Katılım”. **Yerel Yönetimlerin Sempozyumu Bildirileri** (Haz. Birgül A. Güler ve Ayşegül Sabuktay). Ankara: TODAİE Yay. 2000.

Göksu, Turkut. “Halkın Yönetime Katılımı ve Temsili: Yabancıların Katılım Sorunu”. **Yerel Yönetimlerin Sempozyumu Bildirileri** (Haz. Birgül A. Güler ve Ayşegül Sabuktay). Ankara: TODAİE Yay. 2000.

Yurttaş, Fatma, Özcan, Lütfi. “Kent Konseyleri Müzakereci Demokrasinin Uygulama Alanları Olarak Düşünülebilir mi?”. **Yerel Yönetimler Yerel Siyaset ve Kentsel Politikalar** (Ed. Bekir Parlak). 1. Baskı. Bursa: Dora Yay. Dağ. 2010.

Köseçik, Muhammet. “Türkiye’de Yerel Seçimler”. **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Köseçik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Eylül 2005.

Önez, Zuhal, Torlak S. Sevinç. “Bir Katılım Modeli Olarak Yerel Gündem 21’e Bakış”. **Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar I: Reform**. (Ed. Hüseyin Özgür ve Muhammet Köseçik). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. Eylül 2005.

Görmez, Kemal, Ökmen, Mustafa. “Türkiye’de Yerel Gündem 21 ve Yerel Yönetişim Uygulamaları”. **Yerel yönetimlerin Güncel Sorunları (Küresel, Bölgesel ve Yerel Perspektifler)** (Ed. Kemal Görmez ve Mustafa Ökmen). 1. Bası. İstanbul: Eylül 2009.

Derdiman, R. Cengiz. **İdare Hukuku**. 2. Bası. Bursa: Alfa Aktüel Yay. Kasım 2007.

Altunışık, Remzi. Coşkun, Recai. Bayraktaroğlu, Serkan. Yıldırım, Engin. **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: SPSS Uygulamalı**. 6. Baskı. Sakarya: Sakarya Yay. Ağustos 2010.

Güler, Birgül Ayman. **Yerel Yönetimler: Liberal Açıklamalara Eleştirel Bir Yaklaşım**. 3. Baskı. Ankara: İmge Yay. Nisan 2006.

Aydın, Nurullah. **Avrupa Birliği Nedir Ne Değildir?** 1. Baskı. İstanbul: Kum Saati Yayınları Ekim 2009.

- Bozlağan, Recep. **Belediyelerde Örgüt Geliştirme**, İstanbul: Hayat Yayıncılık, 2003.
- Çitçi, Oya. **Yerel Yönetimlerde Temsil (Belediye Örneği)**. Ankara: TODAİE, Üçbilek Matbaası. 1989.
- Ünlü, Halil. **Yerel Yönetimler Arası İlişkiler**. İstanbul: IULA EMME Yayın Birimi. 1993.
- Tekeli, İlhan. **Belediyecilik Yazıları (1976-1991)**. İstanbul: IULA EMME Yayın Birimi. 1992.
- Yıldırım, Selahattin. **Yerel Yönetim ve Demokrasi (Kavramlar-Yaklaşımlar)**. İstanbul: IULA EMME Yayın Birimi. 1993.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi. **Yerel Yönetimler**. Ankara: BEM Yayınları. 1991.
- Şenel, Adam (Alâeddin). **Siyasal Düşünceler Tarihi**. Ankara: Bilim Sanat Yayınları. 2010.
- Çoşkun, Recai. **Kent ve Yerele Dair**. İstanbul: Okutan Yayınları. 2008.
- Adıgüzel, Şenol. “Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki İşlevleri Açısından Yerel Gündem 21: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği”. **Çağdaş Yerel Yönetimler**. Cilt 12. Sayı 1: 45-63. Ocak 2003.
- Aktan, Coşkun Can, “Demokrasi ve Sivil Toplum” **Yeni Türkiye**. Sayı 18: 68-95. Kasım-Aralık 1997.
- Bulut, Yakup. “Belediye Yönetiminin Yeniden Düzenlenmesinde Gündemden Düşmeyen Konular”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 413: 171-184. Aralık 1996.
- Bulut, Yakup. “Sivil Toplum Devlet ve Yerel Yönetimler”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 441: 217-231. Aralık 2003.
- Çitçi, Oya. “Temsil, Katılma ve Yerel Demokrasi”. **Çağdaş Yerel Yönetimler**. Cilt 5. Sayı 6: 5-14. Kasım 1996.
- Erençin, Arif (2002) , “Yerel Yönetimler ve Yeni Kamu Yönetimi Tartışmaları”, **Çağdaş Yerel Yönetimler**. Cilt 11. Sayı 4: 25-40. Ekim 2002.
- Erhürman, Tufan. “Ombudsman”. **Amme İdaresi**. Cilt 31. Sayı 3: 87-102. Eylül 1998.
- Coşkun, A. Vahap. “Yerel Yönetimler ve Demokrasi” **Türk İdare Dergisi**. Yıl 71. Sayı 422: 93-110. Mart 1999.

Görmez, Kemal. “Demokratikleşme Açısından Merkezi Yönetim ve Yerel Yönetim İlişkileri”. **Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi**. Cilt 2. Sayı 1: 81-88. 2000.

Işıldak, Mustafa. “Kent Konseyi ve Sorunları”. **Yerel Siyaset**. Sayı 21: 62-64. Eylül 2007.

Kar, Bülent. “Kent Konseyleri ve Katılımcı Demokrasi”. **Yerel Siyaset**. Sayı 21: 50-51. Eylül 2007.

Karaman Toprak, Zerrin. “Habitat II ve Yerel Gündem 21 Sorumluluğu”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 421: 347-363. Aralık 1998.

Köseoğlu, Özer. “Yeni Belediye Kanunundan Yerel Demokrasiye İlişkin Gelişmeler”. **Yerel Siyaset**. Yıl 1 Sayı 2: 5-9. 2006.

Nergis, Nilüfer ve Hakan M. Kiriş. “Yerel Demokratikleşmede Katılım Sorunu”. **Yerel Siyaset**. Sayı 23: 36-48.

Öner, Şerif. “Belediyelerde Yönetime Katılmada Halkla İlişkilerin Rolü ve Önemi”. Dokuz Eylül Üniversitesi **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Cilt 3. Sayı 2: 100-114. 2001.

Öner, Şerif. “Belediye Meclis Üyelerinin Yerel Katılım Algılaması”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 428: 131-140. Eylül 2000.

Özer, M. Akif. “Yerel Demokrasi, Demokratik Yerel Yönetimler ve Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi Kavramlarının Tahlili Üzerine”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 426: 129-143. Mart 2000.

Özer, M. Akif. “Günümüzün Yükselen Değeri: Yeni Kamu Yönetimi”. **Sayıştay Dergisi**. Sayı 59: 3- 46.

Pustu, Yusuf. “Yerel Yönetimler ve Demokrasi”. **Sayıştay Dergisi**. Sayı 57: 121-134.

Beyhan, Eyüp. “Demokratiklerde Katılımla Yerel Yönetimler”. **Yerel Siyaset**. Sayı 10: 36-40. Ekim 2008.

Sezer, Birkan Uysal. “Yerel Yönetimler ve Halkla İlişkiler” **Çağdaş Yerel Yönetimler**. Cilt 5 Sayı 6: 59-67. Kasım 1996.

Siverekli, Esra. “Yerelleşme ve Yerel Demokrasi”. **Türk İdare Dergisi**. Sayı 431: 121-133. Haziran 2001.

Şahin, Ramazan. “Ombudsman ya da Kamu Denetçiliği ve Avrupa Birliği”. **Türk İdare Dergisi**. Yıl 76. Sayı 444: 75-90. Eylül 2004.

Çaha, Ömer. Ve diğerleri “Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Bürokratik Devlet Yapısında Katılımcı Yönetime ve İş Dünyası İçin Yeni Ufuklar”. **MARİFED**. 61-62. 2005.

Hancıoğlu, Elif. Yerel yönetim: Yerel Gündem 21 Sürecinde Çankaya Belediyesi (**Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi**). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2008.

Ergin, Burcu. Belediyelerde Yönetime Katılım ve Zeytinburnu Belediyesi Kent Konseyi Uygulaması (**Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi**). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2008.

Gökçe, Gülise. Yerel Yönetimlerde Katılma ve Etkinlik -Konya Örneği- (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2000.

Solmaz, Fulya. Belediyelerde Yönetime Katılım Açısından Bilgi Edinme Hakkı Uygulaması ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği (**Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi**). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2008.

Yiğit, Mehmet. Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Katılım, Demokrasi ve AB Sürecinin Etkileri (**Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi**). Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2006.

Köksal, Bekir. Belediyelerde Örgüt Yapılarının Standardizasyonu ve İstanbul Örneği (**Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi**). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2006.

http://www.yg21.net/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=29 (Erişim Tarihi: 04.09.2011).

<http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/yonetim/yonetim5.pdf>(Erişim Tarihi:10.08.2011).

http://www.akcakoca.bel.tr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=65&Itemid=213 (Erişim Tarihi:10.08.2011).

http://www.yerelnet.org.tr/basvuru_kaynaklari/yy_mevzuati/mevzuat_detay.php?kod=229 (Erişim Tarihi: 06.09.2011).

<http://kisi.deu.edu.tr/hakki.uyar/6.pdf> (Erişim Tarihi: 09.10.2011).

<http://www.kucukcekmecekentkonseyi.org/kent-konseyi-nedir/> (Erişim Tarihi: 14.10.2011).

5393 Sayılı Belediye Kanunu

Kent Konseyi Yönetmeliği

1580 Sayılı Belediye Kanunu

5302 İl Özel İdare Kanunu

Keskin, Enes Battal (Editör). Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı.
Bursa Kent Konseyi. Bursa: 1. Basım Temmuz 2011.

Toksöz, Fikret (Hazırlayan). İyi Yönetişim El Kitabı. TESEV Yayınları.
İstanbul: 1. Baskı Haziran 2008.